

PROGRAM

WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

W

BURSIE SZKOLNEJ W EŁKU

ZAWARTOŚĆ PROGRAMU – SPIS TREŚCI

1. WSTĘP

2. Uzasadnienie jego potrzeby

I. ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE PROGRAMU

- 1. Akty prawne - uwarunkowania formalno-prawne do Programu**
- 2. Sfery rozwoju wychowanka:**
  - 1/ fizyczna**
  - 2/ psychiczna**
  - 3/ społeczna**
  - 4/ duchowa**
- 3. System wartości w wychowaniu w ujęciu teoretycznym, jako baza, podstawa**
- 4. Hierarchia wartości**
- 5. Czynniki ryzyka w wychowaniu**
- 6. Czynniki chroniące w wychowaniu**
- 7. Zalecenia płynące z diagnozy lub ewaluacji**

II. ZAŁOŻENIA DO PROGRAMU

- 1. Tożsamość placówki**
- 2. Zasady współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) wychowanków**
- 3. Charakterystyka sylwetki ABSOLWENTA BURSY - katalog umiejętności**
- 4. Partnerzy instytucjonalni bursy**

III. DIAGNOZA POTRZEB

- 1. Poznanie oczekiwań rodziców**
- 2. Bilans otwarcia – lista zasobów bursowych do realizacji potrzeb**
  - 1/ Ludzkie zasoby bursy**
  - 2/ Zasoby materialne bursy**
  - 3/ Zasoby organizacyjne**
- 3. Identyfikacja skutecznych i nieskutecznych metod wychowawczych i profilaktycznych**
- 4. Identyfikacja potrzeb rozwojowych wychowawców**
- 5. Identyfikacja sukcesów wychowawczych i profilaktycznych bursy**
  - 1/ Pozytywne zmiany w funkcjonowaniu bursowym wychowanków**
  - 2/ Identyfikacja niepowodzeń wychowawczych i profilaktycznych bursy**

IV. CELE OPERACYJNE PROGRAMU, ZADANIA, TREŚCI I FORMY REALIZACYJNE

V. OPRACOWANIE STRATEGII EWALUACYJNEJ

VI. KONSTRUOWANIE PLANÓW WYCHOWAWCZO PROFILAKTYCZNYCH GRUP WYCHOWAWCZYCH (NA BAZIE PW-PS)

- 1/ Identyfikacja sfer rozwoju ucznia**
- 2/ Określenie zadań wychowawczych i profilaktycznych**
- 3/ Określenie treści i form działań wychowawczych i profilaktycznych**
- 4/ Określenie terminów realizacji poszczególnych zadań**

1. WSTĘP

Wychowanie, to wspieranie młodego człowieka /dziecka/ w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 *Ustawy Prawo oświatowe*).

Podstawowym celem Programu jest wzmocnienie wychowawczej i profilaktycznej funkcji bursy poprzez wspieranie wychowanków we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Wymaga to podmiotowego traktowania ich – postrzegania ich godności, wolności, niepowtarzalności, praw i obowiązków, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży. Program ten zawiera działania, które w systemowy sposób angażują wszystkich wychowanków i ich rodziców oraz całe środowisko placówki (kadre pedagogiczną, pracowników administracji i obsługę bursy). W szczególności Program zakłada, że w procesie opiekuńczo-wychowawczym, bursa będzie podejmowała działania związane z poznawaniem przez wychowanków miejsc ważnych dla pamięci narodowej, z wykorzystaniem różnych form upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, a także obchodami najważniejszych świąt narodowych i kultywowaniem symboli państwowych.

Dotychczas funkcjonowały odrębnie: program wychowawczy i program profilaktyki bursy; tworzony aktualnie Program łączy treści i działania wychowawcze oraz treści i działania profilaktyczne dostosowane do potrzeb rozwojowych wychowanków, przygotowane w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w społeczności bursy, skierowane do wychowanków, wychowawców i rodziców - w jeden dokument.

W Programie podkreśla się rolę rodziców, którzy biorą udział w jego opracowaniu, realizacji i stałej bezpośredniej współpracy oraz innych podmiotów zaangażowanych w wychowawczą i opiekuńczą działalność bursy. Wzmocniono potrzebę kształtowania u wychowanków postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym. Podkreślono wagę relacji wychowawcy z wychowankami zgodnie z zapisami PO: „Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia”. Program zobowiązuje placówkę do podejmowania niezbędnych działań w celu tworzenia optymalnych warunków realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej (art. 44 pkt 1–3 *Ustawy Prawo oświatowe*).

Szczególnością w Programie nadano edukacji zdrowotnej, przyjmując do realizacji zadanie kształtowania postaw prozdrowotnych wychowanków, wyrabiania nawyków higienicznych, uczenia zachowań bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, ponadto ugruntowania wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się oraz uświadomienia korzyści płynących z aktywności fizycznej i wdrażania profilaktyki. Bardzo istotnym i ważnym obszarem Programu jest wzmocnienie bezpieczeństwa wychowanka, poprzez utrzymywanie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki, upowszechnianie wśród młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych – w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz współpraca z Państwową Strażą Pożarną oraz jednostkami innych służb w ramach działań podnoszących bezpieczeństwo dzieci i młodzieży – w tym ochrony przeciwpożarowej.

Opracowany Program uwzględnia założenia:

- struktura programu jest dynamiczna, a sam Program jest otwarty na ubogacającą zmianę w trakcie jego realizacji. Zmiana stanie się przestrzenią spotkania podmiotów wychowania i dialogu (wychowawców, wychowanków, rodziców); buduje tożsamość bursy – jako organizacji twórczej, zorientowanej na identyfikowanie szans integralnego rozwoju osoby wychowanka, poprzez kreowanie i realizację programu;

- buduje tożsamość bursy – jako organizacji twórczej, zorientowanej na identyfikowanie szans integralnego rozwoju osoby wychowanka, poprzez kreowanie i realizację programu;
- stwarza każdemu wychowawcy i opiekunowi organizacji szansę wdrażania autorskich rozwiązań w zakresie wychowania poprzez opracowanie własnego mikrosystemu wychowawczego, sprzyjającego integralnemu rozwojowi osoby wychowanka. Taki mikrosystem opieki wychowawczej i wychowania w grupie oraz organizacjach młodzieżowych powinien stanowić istotne ogniwo Programu;
- wychowanek należy traktować jako integralną całość. Stąd wynika, że oddziaływania wychowawcze powinny mieć charakter integralny, docierać do wszystkich stron osobowych, by rozwijać w wychowankach zdolność do integracji myśli, czynów, słów, dawać pełną wizję świata i osoby ludzkiej;
- nie ma wychowania bez wartości. W wychowaniu ku wartościom ważnym punktem odniesienia jest koncepcja wartości;
- Program stanowi całościowy opis celów, zadań, sposobów działań oraz osiągnięć wychowawczych, które zamierza zrealizować nasza bursa;
- proces wychowania w naszej placówce ma holistyczny charakter; obejmuje wszystkie warstwy życia i funkcjonowania człowieka oraz wszystkie płaszczyzny życia bursy, w których „rozgrywa się” treść i jakość wychowania; stwarza szansę twórczego włączania się wychowawców, wychowanków i rodziców w jego opracowywanie i realizacji.
- bursa realizuje swoje zadania we współpracy z rodzicami, szkołą, do której uczęszczają wychowankowie, oraz z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi.
- pierwotne i najważniejsze prawo wychowawcze mają rodzice, a bursa (i szkoła) przyjmuje jedynie rolę wspierającą w dziedzinie wychowania i opieki na okres pobytu wychowanków w placówce.
- działanie Bursy opiera się na wielostronnym zaufaniu, zaufaniu rodzica do dziecka, rodzica do wychowawcy, wychowawcy do dziecka i dziecka do wychowawcy.
- ważne w procesie wychowania jest poznawanie przez wychowanków miejsc ważnych dla pamięci narodowej, z wykorzystaniem różnych form upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, a także obchodami najważniejszych świąt narodowych i kultywowaniem symboli państwowych.

2. Uzasadnienie potrzeby tworzenia Programu

W budowaniu Programu profilaktyczno-wychowawczego bursy, a następnie w jego realizacji, musi być obecny nadrzędny cel wychowania: integralny rozwój i osiągnięcie przez wychowanek pełni człowieczeństwa. Zadaniem twórców i realizatorów Programu nie powinno być poszukiwanie wartości, które znajdą w nim swe miejsce, gdyż są one uwarunkowane indywidualnością osoby wychowanka, warstwicową teorią rozwoju i specyfiką kultury kraju i środowiska, w którym funkcjonuje wychowanek. Podstawowym zadaniem jest natomiast poszukiwanie sposobów wspomaganie młodzieży w poszanowaniu tych wartości, akceptowaniu, przeżywaniu, urzeczywistnianiu, ocenie realizowania przez nich wartości i animowania innych do ich urzeczywistniania. Nade wszystko zadanie wychowawców polega na wspomaganie w konstrukcji własnych, lecz właściwych, struktur hierarchicznych – to jest budowanych na obiektywnej hierarchii wartości, które nie będą tylko preferowane, ale przede wszystkim urzeczywistniane.

Wychowanie ku wartościom nie może mieć charakteru doraźnych, incydentalnych działań, lecz charakter procesu, permanentnie wzbogacanego i doskonalonego. Każdy proces składa się z określonych ogniw, etapów, które zintegrowane ze sobą stanowią jego podstawę, decydują o jego treściowym zakresie. Temu właśnie służy Program profilaktyczno-wychowawczy bursy.

I. ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE PROGRAMU

1. Akty prawne - uwarunkowania formalno-prawne do Programu

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (zwłaszcza art. 72);

- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;
- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe

- Karta Nauczyciela
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia

2. Sfery rozwoju wychowanka:

1/ fizyczna- działalność wychowawcza w ramach tej sfery polega na wspomaganie wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej ukierunkowanej na zdobycie przez wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych. Nabywanie właściwych nawyków jest punktem wyjścia do poprawności funkcjonalnej. Kształtowanie koordynacji wzrokowo – słuchowej pozwala na rozwój umiejętności poznawczych, a w efekcie na szybszy proces uczenia się. Dwa powyższe elementy składają się na trzeci, a mianowicie propagowanie prozdrowotnego stylu życia. Sfera biologiczna (obejmuje tkanki, narządy, układy), zdrowie.

2/ psychiczna - działalność wychowawcza w ramach tej sfery polega na wspomaganie wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze psychicznej ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności; (warstwy: emocjonalna, intelektualna, poznawcza). Sfera intelektualna dotyczy wszelkich działań, które mają na celu rozwój poznawczy jednostki w dwóch aspektach. Pierwszy, globalny, obejmuje sam proces uczenia się. Drugi, zindywidualizowany, wyraża potrzebę jednostkowego podejścia do ucznia i jego predyspozycji. Sfera rozwoju emocjonalnego wychowanka sięga swym zakresem od nawiązywania więzi koleżeńskich, przez zewnętrzne formy szacunku dla dobra wspólnego oraz kultury słowa i dobrego wychowania, aż po wewnętrzne procesy emocjonalne (trema w sytuacji ekspozycji społecznej).

3/ społeczna - działalność wychowawcza w ramach tej sfery polega na wspomaganie wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze społecznej ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych. Skupia się między innymi na kontaktach społecznych wychowanek-otoczenie, rodzic-bursa, bursa-środowisko lokalne. Jest podstawą do szerszego pojmowania treści wychowawczych, wychodzących także i poza placówkę.

4/ duchowa - Działalność wychowawcza w ramach tej sfery polega na wspomaganie wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia. Dotyczy głównie treści wewnętrznych przeżyć. Rozbudzanie wrażliwości na piękno, szeroko pojętą kulturę i sztukę, kształtowania postawy twórczej i otwartej na propozycje artystyczne, to podstawa duszy wychowanka;

3. System wartości w wychowaniu w ujęciu teoretycznym, jako baza, podstawa, z której należy wybrać do programu wychowawczego bursy te wartości, które wyłaniają się z istoty osoby

wychowanka, jego integralnego rozwoju, specyfiki kultury, w której funkcjonuje nasza placówka. System wartości tworzą:

1/ wartości opisujące wychowanka: godność, rozumność-mądrość, wolność, odpowiedzialność, zdolność do miłości i zdolność do transcendencji.

2/ wartości związane z poszczególnym „warstwami rozwojowymi” wychowanka:

a/ z warstwą biologiczną związane są wartości:

- witalne: zdrowie, pokarm, powietrze, ruch, wypoczynek, wartości geograficzno-klimatyczne;
- materialne: wszystkie dobra materialne ułatwiające życie, zapewniające egzystencję, pieniądze, mieszkanie, środki lokomocji, sprzęt techniczny
- hedonistyczne: wolność, seks, zabawa.

b/ z warstwą psychologiczną integralnie związane są wartości poznawcze: wiedza, nauka, mądrość, odkrywczość, twórczość

c/ warstwa socjologiczna wyraża się w spontanicznym szukaniu przez młodego człowieka kontaktów z rówieśnikami, zainteresowaniu inną płcią, budowaniu związków przyjaźnielskich i uczuciowych, poszukiwaniu uznania jako członek grupy i wspólnoty, podejmowaniu zadań i obowiązków społecznych w rodzinie i klasie szkolnej czy organizacjach młodzieżowych, a w dalszej perspektywie w podejmowaniu działań na rzecz coraz szerszych grup społecznych: parafii, Kościoła, grupy zawodowej, samorządu lokalnego, narodu, państwa. Podstawę rozwoju warstwy socjologicznej stanowi urzeczywistnianie wartości moralnych, wartości osobowych – życia codziennego i wartości społecznych – podstawowych. One warunkują komunikację i integrację społeczną, porozumienie, współpracę i współdziałanie dla dobra wspólnego. Grupę wartości moralnych stanowią: prawość, wierność, poczucie odpowiedzialności, poszanowanie prawdy, dobroć

3/ wartości społeczne – do nich jako wartości podstawowych należą: Ojczyzna, naród, Kościół, patriotyzm, niepodległość, praworządność, tradycja narodowa, prawa człowieka, godność człowieka, wolność, pokój, tolerancja, sprawiedliwość, równość społeczna, zabezpieczenie społeczne, demokracja, solidarność.

4/ wartości osobowe – życia codziennego stanowią: zdrowie, rodzina, szczęście rodzinne, dom, wspólnota, sumienność, uczciwość, honor, odpowiedzialność, posłuszeństwo, opanowanie, cierpliwość, odwaga, koleżeństwo, czystość, samodzielność, umiejętność bycia sobą, lojalność, wytrwałość, prawdomówność, praca, pracowitość, łagodność, ufność, uprzejmość, udzielanie pomocy innym ludziom, punktualność, systematyczność, dyskrecja, szczerowość, stałość przekonań, szacunek, poszanowanie życia, pokora, przebaczenie, wyrzeczenie, jałmużna, dobre obyczaje, sława.

5/ wartości zawarte w wytworach kultury wyższej – sztuce, poezji, muzyce, plastyce, a także wartości określających kulturę narodu, zawierających się w tradycjach narodowych, pamięci historycznej oraz kulturze ludowej;

6/ wartości ostateczne – do nich należą: szczęście, wiara, zbawienie, nadanie życiu sensu, życie rodzinne, szczęście osobiste, szczęśliwa miłość, miłość bliźniego, likwidacja nędzy i głodu na świecie, braterstwo między narodami, praca dla społeczeństwa, dobrobyt. Decydują one o orientacji życiowej jednostki i wyznaczają, w jakim duchu i w jakim kierunku będą rozwiązywane poszczególne problemy życiowe. Mają one moc regulacyjną. Kierują myślami, wyobraźnią, decyzjami, projektami i działaniami osoby.

4. Hierarchia wartości: wspomaganie wychowanków w budowaniu własnej, lecz właściwej, hierarchii wartości – opartej na obiektywnej hierarchii, w której najwyżej znajduje się Byt Absolutny, a następnie wartości religijne, uniwersalne, moralne, instrumentalne – przez której urzeczywistnianie wychowanek będzie zdążał ku pełni człowieczeństwa. Podstawowymi elementami, które powinny znaleźć się w poszczególnych podsystemach, są: wartości, sytuacje wychowawcze, zadania wychowawcze, strategie, metody i środki wychowania, podmioty

realizujące i odpowiedzialne za organizację konkretnych działań, przewidywane i uzyskane efekty, metody ewaluacji.

Szczegółowe cele operacyjne, w sferach rozwojowych wychowanka

Podstawowymi elementami, które powinny znaleźć się w poszczególnych podsystemach, są: wartości, sytuacje wychowawcze, zadania wychowawcze, strategie, metody i środki wychowania, podmioty realizujące i odpowiedzialne za organizację konkretnych działań, przewidywane i uzyskane efekty, metody ewaluacji

5. Czynniki ryzyka w wychowaniu, uzupełnione na podstawie badań zewnętrznych i analizy wynikającej z badań, obserwacji, kart informacyjnych wychowanków, i in.:

1/ Indywidualne czynniki ryzyka

- trudny temperament charakteryzujący się m.in.: wysokim poziomem aktywności i pobudzenia, impulsywnością, skłonnością do demonstrowania agresji i złości – wymaga działań stymulacyjnych. Potrzeba silnych wrażeń może popychać wychowanków do zachowań ryzykownych. Przykładem mogą tu być badania, na podstawie których stwierdzono, że skłonność do narażania własnego bezpieczeństwa dla ekscytujących przeżyć jest czynnikiem ryzyka dla takich zachowań, jak używanie substancji psychoaktywnych, przemoc czy wykroczenia wobec prawa;

- deficyty poznawcze, takie jak trudności ze skupieniem uwagi czy niski poziom inteligencji, które są jedną z przyczyn niepowodzeń w nauce. Wychowankowie, którzy mają ograniczone szanse odniesienia sukcesów w szkole, są bardziej narażeni na rozwój zachowań problemowych w przyszłości, np. wczesna inicjacja w sięganiu po substancje psychoaktywne;

- niska samoocena, skłonność do zachowań depresyjnych,

- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna,

- cechy charakteru takie jak: impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku i niepokoju,

- podatność na wpływy,

- niski poziom oczekiwania sukcesu,

- duże zapotrzebowanie na stymulację,

- wcześniej występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjne, buntownicze, agresywne),

- wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi (inicjacja przed 12 rokiem życia),

- pozytywne oczekiwania dotyczące skutków picia alkoholu i używania innych substancji.

2/ Rodzinne czynniki ryzyka

- **czynniki związane z charakterystyką i problemami występującymi w rodzinie** /niski status socjoekonomiczny spowodowany ubóstwem, bezrobociem oraz niskim poziomem wykształcenia rodziców; uzależnienia rodziców oraz sięganie po substancje psychoaktywne przez rodzeństwo, włączanie dziecka w konflikty rodziców oraz wyrządzanie mu krzywdy poprzez stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej.

- **czynniki związane z realizacją ról rodzicielskich.** Nieprawidłowe praktyki rodzicielskie, które wiążą się z zachowaniami ryzykownymi dzieci i młodzieży to: zaniechywanie dziecka, trudności w porozumiewaniu czy wręcz wrogość bądź odrzucenie dziecka prowadzące do zaburzeń w budowaniu więzi pomiędzy rodzicami a dzieckiem. Istotne znacznie ma również brak spójności i konsekwencji w postępowaniu rodziców, brak jasnych norm i zasad odnośnie do zachowania dziecka oraz brak nadzoru, gdzie i z kim młody człowiek spędza czas. Niedostatki w tym zakresie mają bowiem negatywny wpływ na poczucie bezpieczeństwa dorastających oraz sprzyjają zachowaniom ryzykownym i problemowym.

- niekorzystne czynniki prenatalne (palenia papierosów lub picie alkoholu przez matkę w czasie ciąży),

- brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka,

- konflikty rodzinne z udziałem dziecka,
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza),
- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci,
- antyspołeczne wzorce ról w dzieciństwie, negatywne wzory starszego rodzeństwa (picie, palenie, używanie narkotyków)
- przestępczość, nadużywanie środków psychoaktywnych przez rodziców, choroby psychiczne rodziców.

3/ Wpływy rówieśnicze - bardzo silnym czynnikiem ryzyka jest przebywanie w towarzystwie młodzieży, która sięga po substancje psychoaktywne, popełnia wykroczenia i przestępstwa. Z tym czynnikiem ryzyka wiąże się inny istotny czynnik, mianowicie przekonanie o znacznie większym niż w rzeczywistości rozpowszechnieniu zachowań problemowych, czego przykładem jest twierdzenie, że większość nastolatków próbowała narkotyków, a także obserwowanie aprobaty dla tych zachowań wyrażanej przez znaczących rówieśników. Czynnikiem ryzyka zachowań problemowych jest również odrzucenie przez rówieśników. Młodzi ludzie, którzy nie są akceptowani w grupie, mogą stać się obiektem przemocy rówieśniczej bądź sami zostają agresorami oraz doświadczają osamotnienia i frustracji, które prowadzą do rozwoju problemów zdrowia psychicznego i zachowań ryzykownych

4/ powiązane z funkcjonowaniem dziecka w szkole

- niepowodzenia szkolne, których podłożem mogą być deficyty poznawcze;
- zaniedbania ze strony rodziców;
- brak wsparcia ze strony nauczycieli.
- czasowe odizolowanie uczniów z grup rówieśniczych ze względu na COVID-19,
- zły klimat społeczny szkoły, niski poziom nauczania, brak wsparcia nauczycieli,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,
- problemy z zachowaniem w szkole.

5/ w środowisku lokalnym

- szkolne czynniki ryzyka składają się: niekorzystny klimat społeczny, niski poziom nauczania oraz brak należytej opieki i wsparcia ze strony nauczycieli. C
- czynniki ryzyka w środowisku zamieszkania to dostępność substancji psychoaktywnych w środowisku oraz obecność dorosłych sięgających po te substancje, wysoki poziom zagrożenia przestępczością, a także ubóstwo, bezrobocie oraz dezorganizacja życia społecznego, którego przejawem jest brak reakcji dorosłych na łamanie norm i zasad przez mieszkańców. Badania wskazują, że niekorzystne środowisko sąsiedzkie wiąże się z występowaniem wśród młodzieży zachowań problemowych

6/ czynniki ryzyka obecne w szerszym otoczeniu społecznym – wywołane negatywnymi przekazami płynącymi z popkultury i mediów.

6. Czynniki chroniące w wychowaniu uzupełnione na podstawie badań zewnętrznych i analizy wynikającej z badań, obserwacji, kart informacyjnych wychowanków, i in.:

1/ Indywidualne czynniki chroniące /posiadanie umiejętności społecznych, pozytywny obraz siebie i motywacja do osiągnięć, czyli aspiracje, posiadanie celów życiowych i planów na przyszłość. Wśród cech związanych w temperamentem wymienia się towarzyskie usposobienie, zdolności adaptacyjne oraz mechanizmy samokontroli, które umożliwiają radzenie sobie z negatywnymi emocjami oraz kontrolę własnych impulsów/.

- wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza,
- posiadanie planów i celów życiowych, aspiracje edukacyjne,
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne,

- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów),
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
- optymizm i pogoda ducha,
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów)

2/ Rodzinne czynniki chroniące /podstawowa więź rodzica z dzieckiem oraz okazywanie mu wsparcia, zainteresowania, dobre porozumiewanie się z dzieckiem oraz zaangażowanie w jego sprawy, w tym w naukę. Drugim ważnym aspektem jest czuwanie nad zachowaniem i bezpieczeństwem dziecka, czemu sprzyjają ustalenie jasnych zasad i oczekiwań wobec dziecka, a także monitorowanie jego czasu wolnego/.

- silna więź z rodzicami,
- zaangażowanie rodziców w życie dziecka,
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych),
- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców.

3/ Środowiskowe czynniki chroniące /nawiązywanie przyjaźni z konstruktywnymi rówieśnikami, czyli młodymi ludźmi, którzy swoim zachowaniem dają wyraz akceptacji dla norm społecznych, posiadają aspiracje edukacyjne oraz wykazują postawy prospołeczne, np. angażują się w działania na rzecz innych. Bardzo ważną rolę dla pozytywnego rozwoju – szczególnie dzieci i młodzieży, których rodzice nie radzą sobie z wypełnianiem swoich ról rodzicielskich – pełnią nieformalni mentorzy. Są nimi osoby dorosłe spoza rodziny, np. trenerzy, nauczyciele, księża, służące nastolatkom wsparciem, poradą, czuwające nad ich prawidłowym rozwojem.

4/ Czynniki chroniące w środowisku zamieszkania to przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo oraz dostęp do miejsc umożliwiających zaangażowanie w konstruktywną działalność, np. w klubach, wspólnotach, wolontariatach. Bezpieczeństwu w środowisku lokalnym sprzyja nieformalna kontrola sąsiedzka, polegająca na reagowaniu w sytuacji łamania norm społecznych, czyli wtedy, gdy młodzi ludzie używają substancji psychoaktywnych, wdają się w bójki itp. W przeprowadzonych badaniach, stwierdzono, że wychowankowie przekonani – iż sąsiedzi poinformowaliby ich rodziców, gdyby zobaczyli, że nastolatek robi coś złego – rzadziej niż ich koleżanki i koledzy niepodzielający takiego przekonania sięgali po papierosy i alkohol. Niestety, wraz z dorastaniem młodzieży kontrola sąsiedzka ma dla nastolatków coraz mniejsze znaczenie.

5/ Czynniki chroniące w bursie - jako instytucja służąca opiece, wychowaniu i socjalizacji pełni niezmiernie istotną funkcję jako czynnik chroniący młodzież przed niepożądanymi zachowaniami. Istotne znaczenie ma klimat bursy, a w szczególności: wsparcie ze strony wychowawców, dobre relacje w grupach rówieśniczych oraz pomiędzy wychowankami, a ich wychowawcami oraz uczestnictwo rodziców w życiu bursy. Ważnym elementem pozytywnego klimatu bursy jest umożliwienie wychowankom wspólnego z dorosłymi podejmowania istotnych dla nich decyzji. Klimat bursy tworzą również sprzyjające bezpieczeństwu zasady i normy oraz konsekwentne ich przestrzeganie. Wsparcie ze strony wychowawców odnosi się do procesu opieki i wychowania oraz zapewnienia wychowankom bezpieczeństwa. W zakresie zdobywania wiedzy polega to na tworzeniu warunków sprzyjających osiągnięciu sukcesów w nauce oraz nagradzaniu tych osiągnięć, a także docenianiu samodzielnego myślenia i zaangażowania wychowanków. Zapewnieniu bezpieczeństwa, poza wspomnianymi normami i zasadami, służą także zapobieganie agresji rówieśniczej, dyskryminacji i nietolerancji, budowanie wzajemnego zaufania oraz zaangażowanie wychowawców w rozwiązywanie konfliktów pomiędzy wychowankami.

7. Zalecenia płynące z diagnozy lub ewaluacji.

○ Czynniki ryzyka mają kumulatywny charakter. Oznacza to: że tworzą ścieżki wzajemnie powiązanych relacji i wpływów. Z tego względu ważne jest, by dostrzegać w życiu wychowanka występowanie czynników sprzyjających zachowaniom problemowym, oraz reagować i tym samym zapobiegać dalszemu kumulowaniu się ryzyka.

○ Wskazane i opisane czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące w dużej mierze pozostają poza wpływem bursy, ale zarazem wiele jest takich, na które pracownicy bursy mogą mieć istotny wpływ. Przede wszystkim powinni dbać o pozytywny klimat bursy, i to we wszystkich jego aspektach. Pozytywne relacje między uczestnikami życia bursowego, wspólne podejmowanie przez wychowawców i wychowanków /z udziałem rodziców/ ważnych decyzji, współpraca, docenianie wysiłków wychowanków, a nie jedynie ocenianie poziomu dyscypliny, efektów w nauce, dbałość o bezpieczeństwo wychowanków, mają kluczowe znaczenie dla zachowania i samopoczucia młodzieży.

○ Jeśli zdarza się, że wychowankowie sprawiają trudności wychowawcze i nie uzyskują powodzenia szkolnego, trzeba pamiętać, że prawdopodobnie kryją się za tym problemy przeżywane przez młodego człowieka. Nie zawsze można wpłynąć na poprawę ich sytuacji, ale zazwyczaj można zadbać, by własnym zachowaniem nie przyczynić się do pogłębiania problemów doświadczanych przez wychowanków.

○ Istotne jest również wczesne rozpoznawanie symptomów niepożądanych zachowań, takich jak używanie substancji psychoaktywnych, i podejmowanie interwencji, by nie dopuścić do nasilenia problemu. Warto jednak pamiętać, że większość młodych ludzi nie zachowuje się w sposób ryzykowny czy problemowy, ani nie pochwała takich zachowań.

○ Skuteczną strategią profilaktyczną jest więc edukacja normatywna, która polega na przekazywaniu młodzieży informacji o rzeczywistym rozpowszechnieniu używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych /problemowych/, a w efekcie – eliminowaniu przez nastolatków aprobaty dla tych zachowań.

○ Wnioski i wyniki badania stanowią podstawę do identyfikacji czynników ryzyka i czynników chroniących, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie wychowawczo-profilaktycznym na rok szkolny 2020/2021, a także informację do planowania wewnętrznego doskonalenia nauczycieli oraz oceny skuteczności i adekwatności podejmowanych działań w zakresie opieki i wychowania w roku szkolnym poprzednim.

II. ZAŁOŻENIA DO PROGRAMU

1. Tożsamość placówki:

Bursa Szkolna w Elku jest społecznością wychowawców, wychowanków, pracowników niepedagogicznych i rodziców. Wspólnie działamy na rzecz wychowania do wartości i wspólnego dobra: wszechstronnego rozwoju moralnego, społecznego i intelektualnego wychowanka, przygotowania go do samodzielnego funkcjonowania w otaczającym świecie.

Dążymy do wspomagania młodzieży w odkrywaniu i rozwijaniu tego co posiadają najwartościowszego w zakresie zdolności, talentów i przymiotów charakteru.

Stawiamy sobie wysokie wymagania i na ich miarę przyczyniamy się do realizacji celów i zadań bursy, cechuje nas optymizm i wiara, że człowiek może stawać się coraz bardziej człowiekiem, przyjaznym i użytecznym dla ludzi. Dbamy o rozwój społeczny wychowanka - poprzez kształtowanie umiejętności

MISJA BURSYP SZKOLNEJ W ELKU

NAJWAŻNIEJSZE W NASZEJ BURSIE JEST BEZPIECZEŃSTWO POBYTU, DOBRO ORAZ WSZECHESTRONNY ROZWÓJ MORALNY, SPOŁECZNY I INTELEKTUALNY WYCHOWANKA; WYCHOWANIE DO WARTOŚCI WŁAŚCIWE EMOCJONALNE PRZYGOTOWANIE DO DOROSŁEGO ŻYCIA; DO PEŁNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI, POZYTYWNEJ PRACY, ŻYCZLIWOŚCI, UCZCIWOŚCI, POSZANOWANIA PRAWDY I GODNOŚCI DRUGIEGO CZŁOWIEKA, GŁĘBOKIEGO PATRIOTYZMU,

PRZECIWKAWIANIA SIĘ ZŁU I PRZEMOCY, POKONYWANIA TRUDNOŚCI SZKOLNYCH I ŻYCIOWYCH.

2. Zasady współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) wychowanków:

- pierwotne i największe prawa wychowawcze posiadają rodzice w stosunku do swoich dzieci,
- wychowawcy wspierają rodziców w dziedzinie wychowania,
- wiedza o dziecku zdobyta w drodze współpracy z rodzicem, powinna być wykorzystana do osiągnięcia pożądanych celów wychowawczych,
- w kontaktach z rodzicami wychowawcy starają się ukazywać przede wszystkim pozytywne strony swych podopiecznych,
- rodzice wychowanków wyróżniających się w zachowaniu, powinni – otrzymywać zwrotną informację o sukcesie wychowawczym z odpowiednio zhierarchizowanym wyróżnieniem w postaci: podziękowania, dyplomu lub listu pochwalnego,
- przekazywanie rodzicom negatywnych informacji o dziecku, wymaga ze strony wychowawcy taktu i zachowania warunków intymności - w szczególności wskazane jest przekazywanie informacji przykrych po informacjach pozytywnych,
- gdy rodzina nie wypełnia swoich podstawowych funkcji wychowawczych - uzupełnia je bursą. W szczególności niezbędne jest rozpoznanie środowiska, ustalenie katalogu potrzeb wychowanka; następnie oddziaływanie wyrównująco-kompensujące, przeciwdziałanie zaniedbaniu szkolnemu, moralnemu i kulturowemu, ścisła współpraca z sądem rodzinnym, policją, szkołami oraz dalszą rodziną,
- najpóźniej w dniu zakwaterowania /oraz w czasie późniejszym, na bieżąco/ rodzice lub opiekunowie powinni informować bursę o stanie zdrowia swojego dziecka, wymogach bezpieczeństwa zdrowotnego i funkcjonalnego, przyjmowanych przez niego lekach, ewentualnych zaleceniach lub przeciwwskazaniach zdrowotnych do zajęć organizowanych w placówce,
- rodzice powinni złożyć deklarację w kwestii udzielenia bądź nie, zgody na upoważnienie wychowawcy do podejmowania decyzji w nagłych - ważnych z punktu widzenia bezpieczeństwa i wymagających podjęcia natychmiastowej interwencji lekarskiej wobec wychowanka - wypadkach w sytuacji, gdy rodzice samodzielnie takiego działania podjąć nie mogą,
- rodzice powinni przejąć dziecko z placówki, gdy wymagane jest udzielenie mu interwencyjnej pomocy medycznej lub w stanach poważnych niedyspozycji zdrowotnych,
- rodzice lub opiekunowie powinni informować bursę o specjalnych potrzebach edukacyjnych swojego dziecka, np.: posiadaniu opinii PPP o dysleksji, powtarzaniu klasy, potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnego nauczania, innych problemach funkcjonalnych, itp.,
- rodzice lub opiekunowie zobowiązani są niezwłocznie odebrać swoje dziecko z placówki w przypadku stwierdzenia, że znajduje się on pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, także w sytuacji, gdy swoim stanem lub zachowaniem stwarza zagrożenie bezpieczeństwa swojego lub innych,
- rodzice wychowanków są zobowiązani upoważnić kadrę pedagogiczną bursy do pozyskiwania informacji o postępach w nauce, zachowaniu, nieobecnościach i frekwencji w szkołach ich dzieci.

2a. Rodzice mają prawo do:

- pełnej informacji o swoim dziecku, dotyczącej m.in. wiedzy na temat zachowania i przestrzegania prawa /w tym obowiązków oraz dyscypliny/, wypełniania obowiązków szkolnych (edukacyjnych), zagrożeń narkotykowych, alkoholowych i in.,
- wglądu do programu wychowawczego placówki, wyrażania swojej opinii o nim i wpływania przez to na jego zapisy /poprzez ankietowanie, rozmowy, itp./,
- wyrażania własnych opinii w kwestii stosowanych przez wychowawcę metod i form pracy wychowawczej,
- sugerowania metod wychowawczych, dotyczących ich dziecka.

2b. Formy współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) wychowanków - poprzez:

- kontakt osobisty, indywidualny i grupowy /zebrania/,
  - kontakty telefoniczne z inicjatywy obu stron,
  - wezwania rodziców do bursy w uzasadnionych przypadkach, telefonicznie lub pisemnie /szczególnie w przypadkach zachowań zagrażających bezpieczeństwu lub rażącego naruszenia postanowień statutowo-regulaminowych/,
  - podpisywanie tzw. kontraktów - oświadczeń, w ich obecności, z wychowankiem notorycznie łamiącym prawa bursy, składanie oświadczeń woli w kwestiach ważnych życiowo lub innych,
  - pisanie listów i innych informacji o dziecku oraz przesyłanie ich do rodziców,
  - wręczanie listów pochwalnych i podziękowań rodzicom, za wkład pracy w wychowanie dzieci wyróżniających się szczególnie wzorowym zachowaniem, właściwą postawą wobec nauki i aktywnością w pracach samorządu mieszkańców bursy,
- pozyskiwanie w ramach ankiet opinii i poglądów w różnych sprawach wychowawczych

3. Charakterystyka sylwetki ABSOLWENTA BURS

1/ Wychowanek przychodzący do bursy to:

- uczeń pobierający naukę w gimnazjum, liceum ogólnokształcącego, technikum, szkoły branżowej, szkoły policealnej, poza stałym miejscem zamieszkania;
- młody człowiek w wieku od 13 do 24 lat, mieszkaniec powiatu ełckiego lub innego regionu kraju, na stałe zamieszkały w różnej odległości od bursy – od kilku km, do nawet kilkuset w skrajnych przypadkach;
- wychowankowie pochodzą z różnych środowisk rodzinnych i społecznych, również zaniedbanych społecznie.

2/ Sylwetka Absolwenta bursy – wzorcowy uogólniony katalog kompetencji Wychowanka uzyskany w wyniku oddziaływań wychowawczych:

- Ma poczucie własnej godności i wartości
- Zna, szanuje i pielęgnuje wartości społeczne – wśród których są: Ojczyzna, wiara, naród, tradycja narodowa, patriotyzm, niepodległość, praworządność, prawa człowieka, godność człowieka, wolność, pokój, sprawiedliwość, demokracja, solidarność, itp.
- Jest świadomy wartości ludzkich, stara się je stosować w codziennym życiu, posiada umiejętność odróżniania dobra od zła w oparciu o uniwersalne wartości;
- Jest świadomym obywatelem Polski, rozumie istotę postawy patriotycznej; zna i szanuje symbole państwa, hymn, Konstytucję. Zna, szanuje i kultywuje tradycje narodowe, miejsca pamięci narodowej; a ponadto prawa i obowiązki obywatelskie; m.in.: Deklarację Praw Człowieka, Konwencję o prawach dziecka, Europejską Konwencja o wykonywaniu praw dzieci, Praw Dziecka, itp.
- Zna i rozumie pojęcia moralności i etyki oraz
- Zna i ceni wartość rodziny, macierzyństwa, ojcostwa; szanuje i pielęgnuje tradycje rodzinne, lokalne;
- Wykazuje poszanowanie drugiego człowieka, tolerancję jego praw do odmiennych poglądów, dążeń, kultur i tradycji, zrozumienie dla innych oraz posiada umiejętność współpracy z nimi;
- Posiada wysoką kulturę osobistą ; jest wrażliwy na potrzeby innych ludzi, służy im radą i pomocą, jest otwarty, szczerzy i życzliwy; zna i umie stosować podstawowe zasady savoir-viwr
- Jest uczciwy, wiarygodny, odpowiedzialny, wytrwały;
- Wykazuje postawę prozdrowotną, w tym odrzucenie nałogów, umiejętność radzenia sobie ze stresem.

- Potrafi samodzielnie funkcjonować w rodzinie i społeczeństwie, rozwiązywać bieżące problemy;
- Posiada umiejętność dokonywania odpowiednich wyborów, kierując się przy tym ogólnie przyjętymi normami społecznymi i zasadami moralnymi;

3/ Sylwetka Absolwenta bursy – uszczegółowiony z uwzględnieniem obszarów rozwoju - katalog umiejętności

a/ w obszarze: Zdrowie – edukacja zdrowotna

- rozpoznaje mocne i słabe strony własnej osobowości;
- wie na czym polega prozdrowotny styl życia; jest świadomy związku między aktywnością fizyczną i żywieniem, a zdrowiem i dobrym samopoczuciem, zna sposoby utrzymania odpowiedniej masy ciała we wszystkich okresach życia;
  - ocenia reakcje własnego organizmu na wysiłek fizyczny o różnej intensywności;
  - zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie
  - zna choroby cywilizacyjne uwarunkowane złym stylem życia i umie zapobiegać im;
  - ma świadomość, że zdrowie jest wartością dla człowieka i zasobem dla społeczeństwa
  - jest świadomy co oznacza odpowiedzialność za zdrowie własne i innych ludzi; zna przykłady działań, które są wyrazem troski o własne zdrowie i życie
    - zna sposoby optymistycznego wyjaśniania trudnych zdarzeń i przeformułowania myśli negatywnych na pozytywne; wie na czym polega praca nad sobą dla zwiększenia wiary w siebie, poczucia własnej wartości i umiejętności podejmowania decyzji;
    - zna zasady racjonalnego gospodarowania czasem;
    - wie na czym polega samobadanie i samokontrola zdrowia oraz dlaczego należy poddawać się badaniom profilaktycznym w okresie całego życia;
    - zna przyczyny oraz skutki stereotypów i stygmatyzacji osób chorych psychicznie i dyskryminowanych (np. żyjących z HIV/AIDS);
    - wie, jaki jest związek między zdrowiem i środowiskiem oraz co sam może zrobić, aby tworzyć środowisko sprzyjające zdrowiu.
    - potrafi określić podstawowe źródło ludzkich kompleksów i podjąć próbę określenia źródła własnych kompleksów;
    - akceptuje siebie, swoje słabe i mocne strony;
    - rozumie trudności w osiągnięciu tożsamości płciowej, wie, gdzie szukać pomocy;
    - jest odpowiedzialny za własny rozwój emocjonalny;
    - rozumie, czym jest dojrzewanie: zna, rozumie i akceptuje kryteria dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej;

b/ w obszarze: Relacje – kształtowanie postaw społecznych

- potrafi współpracować z innymi – planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich;
- wykorzystuje formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej; podejmuje decyzje i ocenia ich;
- rozumie, na czym polega wierność, zaufanie i dialog w relacjach międzyludzkich;
- jest świadomy różnic i podobieństw między przyjaźnią, zakochaniem, miłością; rozumie znaczenie miłości w życiu człowieka
  - zna i rozumie podłoża konfliktów w rodzinie i określa ich przyczyny; wskazuje sposoby rozwiązywania konfliktów;
  - rozumie, że lepsze zrozumienie siebie powoduje lepsze zrozumienie innych;
  - posługuje się różnymi formami komunikowania się; rozumie znaczenie mowy ciała w kontaktach interpersonalnych;
  - rozumie znaczenie odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości i budowaniu emocjonalnych więzi;

- potrafi funkcjonować w domu /w rodzinie lub samodzielnie/ w dorosłym życiu; umie wykonać podstawowe czynności domowe z zakresu obsługi i naprawy podstawowych urządzeń, wykonywania domowych czynności podstawowych codziennych, radzenia z problemami funkcjonalnymi bieżącymi.

c/ w obszarze: Kultura – wartości, normy i wzory zachowań

- dostrzega związek języka z wartościami oraz to, że stanowi on źródło poznania wartości (takich jak dobro, prawda, piękno; wiara, nadzieja, miłość; wolność, równość, braterstwo; Bóg, honor, ojczyzna; solidarność, niepodległość, tolerancja);

- dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe i uniwersalne;

- znajduje i wykorzystuje informacje na temat sposobu, w jaki prawo reguluje życie obywateli;
- wyraża własne zdanie w wybranych sprawach na różnych forach publicznych i uzasadnia je; jest otwarty na odmienne poglądy;

- rozumie, czym jest niepełnosprawność, starość, choroby, umieranie i śmierć, w tym w aspekcie życia rodzinnego;

- ma świadomość własnej tożsamości;

- rozumie potrzebę poznania siebie i kształtowania obrazu własnej osoby; rozumie potrzebę poznania swojego partnera;

- wyraża szacunek dla siebie i innych;

- jest tolerancyjny wobec odmienności kulturowych, etnicznych, religijnych, seksualnych;

- zna i rozumie wartości i pojęcia związane z płciowością człowieka: męskość, kobiecość, miłość, rodzina, rodzicielstwo;

- zna, rozumie i stosuje pojęcia niezbędne do opisu przeżyć i działań moralnych; rozwoju moralnego i rozumie co znaczą działania egoistyczne, konformistyczne, altruistyczne;

- zna i rozwija swoje zalety, rozpoznaje i eliminuje swoje wady;

- rozumie, czym jest sumienie i jaką pełni rolę w życiu człowieka;

- rozumie, na czym polega autonomia człowieka, podaje przykłady działań i postaw autonomicznych i nieautonomicznych;

- rozumie, czym jest sens życia, uczciwość, roztropność, umiarkowanie, męstwo, honor, prywatność, asertywność, prawdomówność;

- szanuje przedmioty będące jego prywatną własnością, własnością innych oraz będące własnością publiczną; potrafi podzielić się z innymi tym, co jest jego własnością;

- rozumie problem własności intelektualnej; wie, czym jest plagiat, oraz formułuje ocenę moralną dotyczącą plagiatu;

- jest świadomy, że postęp cywilizacyjny dokonuje się dzięki wiedzy; wyjaśnia, dlaczego wiedza jest dobrem (wartością);

c/ w obszarze: Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

- rozpoznaje prawne aspekty codziennych problemów życiowych i szuka ich rozwiązania;

- zna przestępstwa, których ofiarą najczęściej padają młodzi ludzie; wie, jak można próbować ich uniknąć, i przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w sytuacji zagrożenia;

- rozumie, na jakich zasadach nieletni odpowiadają za popełnienie przestępstwa (środki wychowawcze i poprawcze);

- zna przepisy prawne dotyczące sprzedaży i konsumpcji alkoholu, papierosów i narkotyków i wskazuje na konsekwencje ich łamania.

- podejmuje racjonalne decyzje, opierając się na posiadanych informacjach i ocenia skutki własnych działań;

- potrafi bezpiecznie korzystać z podstawowych usług w sieci komputerowej, lokalnej i rozległej, związanych z dostępem do informacji, wymianą informacji i komunikacją, przestrzega przy tym zasad netykiety i norm prawnych, dotyczących bezpiecznego korzystania i ochrony informacji oraz danych w komputerach w sieciach komputerowych;

- jest świadomy norm prawnych odnoszących się do m.in. rozpowszechniania programów komputerowych, przestępczości komputerowej, poufności, bezpieczeństwa i ochrony danych oraz informacji w komputerze i w sieciach komputerowych;

- rozumie, na czym polegają zagrożenia życia społecznego: alkoholizm, narkomania, agresja, sekty, pornografia;

- jest świadomy zasad przeciwstawiania się wszelkim manipulacjom – niebezpieczeństwom ze strony otoczenia; potrafi być krytyczny wobec treści szkodliwych dla młodzieży;

- wie, na czym polega przemoc i przestępstwa seksualne; wskazuje możliwości zapobiegania im oraz sposoby obrony;

- wie, gdzie szukać informacji o ośrodkach pomocy psychologicznej, medycznej i prawnej; rozumie ich znaczenie; zna sposoby szukania pomocy w sytuacjach trudnych;

- zna swoje podstawowe prawa i obowiązki oraz wypełnia własne obowiązki;

- jest świadomy problemów wynikających ze stosowania środków psychoaktywnych i formułuje ocenę moralną dotyczącą tego typu działań;

3/ Sylwetka wychowanka, absolwenta – obywatela kraju:

Wychowanek - obywatel kraju – były wychowanek naszej bursy – to człowiek kompetentny intelektualnie społecznie i moralnie, o wysokiej kulturze osobistej, odpowiedzialny za własne czyny i słowa, świadomy swojej przynależności narodowej, patriota – szanujący wartości narodowe, symbole państwowe, znający historię, kulturę i tradycje narodu; aktywny i kreatywny, dbający o swój rozwój fizyczny i umysłowy, zdrowie własne i innych; wrażliwy na potrzeby innych, szanujący drugiego człowieka i otaczający świat, umiejętnie korzystający z osiągnięć współczesnego świata, sprawnie poruszający się w otaczającym środowisku i kreatywnie rozwiązujący otaczające problemy.

4. Powinności wychowawcze.

Wychowawca w swojej pracy powinien zmierzać do tego aby:

- Rozwijać sprawność umysłową oraz osobiste zainteresowania wychowanków w wymiarze intelektualnym, psychicznym, zdrowotnym, estetycznym i moralnym.
- Rozwijać u wychowanków dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwaniu prawdy dobra i piękna.
- Uczyć szacunku dla dobra wspólnego, przygotowywać do życia w rodzinie oraz w społeczności lokalnej i państwowej.
- Przygotowywać wychowanków do rozpoznawania wartości moralnych, aby dokonywali wyborów hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się.
- Kształtować w nich sobie postawę dialogu, umiejętności słuchania innych, rozumienia ich poglądów, aby umieli współdziałać i współtworzyć w bursie wspólnotę wychowawców i wychowanków.
- Dążyć w swojej pracy wychowawczej do osiągnięcia założonych celów.
- Wspierać wychowanków w poszukiwaniu dalszej drogi ich rozwoju,
- Wdrażać ich do samodzielności i odpowiedzialności,
- Przygotowywać do aktywnego udziału w życiu społecznym,
- Pomagać im odkrywać godność człowieka,
- Pomagać wychowankom poznawać dziedzictwo kultury i tradycji narodowej,
- Troszczyć się o harmonijny rozwój wychowanka, stwarzać sytuacje, w których rozwija on wszystkie sfery swojej osobowości,

- Pozytywnie motywować wychowanków do nauki i pracy nad sobą,
- Uczyć odnoszenia do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków,
- Integrować grupę wychowawczą, mediować w sytuacjach trudnych pomiędzy wychowankami a osobami, z którymi trudno im się porozumieć,
- Wspierać rodziców w procesie wychowania,
- Dążyć do tego, aby być autorytetem, doradcą i przewodnikiem wychowanka,
- Mieć dystans do siebie, pogodę ducha, umieć nie tylko pamiętać, ale również przebaczać oraz zapominać,
- Bezwarunkowo akceptować wychowanka jako osobę, natomiast warunkowo jego postępowanie.
- Posiadać wysoką kulturę osobistą,
- Znać dobrze potrzeby swojego wychowanka i jest osobiście zainteresowany ich zaspokojeniem,
- Szanować odmienne zdanie wychowanków oraz zachęcać do samodzielnego krytycznego i twórczego myślenia,
- Nie obrażać się na wychowanka oraz nie obrażać i nie poniżać wychowanka,

5. Partnerzy instytucjonalni bursy:

- Powiatowe Centrum Pomocy Psych-Ped. w Ełku
- MODN
- biblioteka publiczna;
- Szkoła Muzyczna w Ełku
- Towarzystwo Miłośników Ełku.
- Komenda Powiatowa Policji w Ełku
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ełku
- Ełcki Klub Turystyki Kwalifikowanej Aktywni.
- Stowarzyszenie Przyszań-Szeligi-Buczki
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Ełku.
- Ełckie Centrum Kultury
- Centrum Edukacji Ekologicznej
- Szkoła Artystyczna
- Miejska Orkiestra Dęta
- Muzeum Historyczne
- Poradnia Rodzinna przy Urzędzie Miasta Ełku
- MOSIR, MOS
- PLU
- Mikołajkowy Autobus Radia 5,
- Szkoła Policealna w Białymstoku
- organizacje pozarządowe;
- uczelnie, itp.

III. DIAGNOZA POTRZEB

1. Bilans otwarcia – lista zasobów bursowych do realizacji potrzeb

1/ Ludzkie zasoby bursy to:

- dyrektor (kompetencje kadry kierowniczej) – sprawnie zarządzający pracą bursy, dbający o bezpieczeństwo wychowanków i klimat społeczny placówki, sprzyjający działaniom profilaktycznym;

- o wychowawcy (kompetencje zawodowe opiekuńczo-wychowawcze, społeczne, kulturalno-oświatowe, resocjalizacyjne, z zakresu pedagogiki specjalnej oraz kompetencje szczegółowe specjalistyczne z zakresu: wychowania fizycznego, artystyczne:-muzyczne, teatralne, taneczne, rękodzieła, plastyczno-dekoratorskie, socjologiczne, itp.; rozwijane poprzez dodatkowe doskonalenie się) – prowadzący analizę mocnych i słabych stron placówki;

- o specjaliści spoza bursy – pedagodzy i psychologodzy szkolni, psychoterapeuci, pielęgniarki oraz współpracujący z bursą, zapewniający dostęp do poradni psychologiczno-pedagogicznej i innych placówek pomocowych;

- o rodzice – partnerzy w działaniach wychowawczych i profilaktycznych, zainteresowani sytuacją wychowawczą i szkolną swoich dzieci;

- o wolontariusze – wychowankowie, dorośli.

2/ Zasoby materialne i techniczne bursy:

- o warunki lokalowe umożliwiające organizowanie zajęć wychowawczo-profilaktycznych, oraz w miarę komfortowe warunki mieszkalne

- o środki finansowe na realizację np. profilaktyki w bursie, w tym szkolenie; realizatorów programów profilaktycznych, pozyskiwanie pomocy naukowych;

- o materiały dydaktyczne, np. wyposażenie biblioteki bursowej, w tym literatura fachowa, poradniki, czasopisma;

- o pracownie realizacji zainteresowań /kuchenki, bilard, tenis stołowy;

- o system bezpieczeństwa w bursie /monitoring, system bezpieczeństwa pożarowego/

- o sieć internetowa /wymagająca jednak modernizacji/;

- o możliwość gościnnego korzystania z sal gimnastycznych,

- o klub dyskotekowy i sprzęt nagłaśniający,

- o radiowęzeł;

- o sprzęt dokumentujący kronikę: aparat fot i kamera;

- o pracownia komputerowa;

- o sala konferencyjna

- o „Orlik” do bezpośredniego wykorzystania;

3/ Zasoby organizacyjne

- o sekcje samorządowe i koła

- o samorząd, MRB

- o zorganizowana do sprawnego działania i współpracy kadra pedagogiczna, administracyjna i obsługowa,

- o sekcja radiowo-dziennikarska; itp

2. Identyfikacja skutecznych i nieskutecznych metod wychowawczych i profilaktycznych

Skuteczne metody wychowawcze – warsztatowo wskazane przez wychowawców - zaznaczone drukiem wytłuszczonym:

• Metody indywidualne:

- o metoda modelowania (metoda przykładu, naśladownictwo);

- o metoda zadaniowa - polega ona na powierzaniu młodzieży konkretnych zadań których wykonanie prowadzi do konstruktywnych zmian ich zachowań i postaw pożądanych z wychowawczego punktu widzenia a także wzbogacania ich wiedzy i doświadczeń w określonej dziedzinie działalności.

- o wzbogacania wiedzy i doświadczenia – np. nauka pływania

- o metoda perswazyjna - zwana inaczej metodą perswazji polega na uświadomieniu młodzieży różnych obowiązków i powinności jakie mają wobec społeczeństwa innych ludzi samych sobie oraz na przypominaniu przysługującym im praw.

• Metody grupowe, czyli organizowania działalności zespołowej

- metoda organizowania działalności samorządnej
- metoda współdziałania uczniów w organizowaniu zajęć
- metody wpływu społecznego - zmiana przywództwa, struktury grupy
- **Metody sytuacyjne**
- Metody podające:
  - wykład informacyjny,
  - **pogadanka,**
  - opowiadanie,
  - opis,
  - prelekcja,
  - **anegdota,**
  - odczyt,
  - objaśnienie lub wyjaśnienie.
- **Metody problemowe:**
  - wykład problemowy,
  - wykład konwersatoryjny,
  - klasyczna metoda problemowa,
  - **metody aktywizujące:**
    - metoda przypadków,
    - metoda sytuacyjna,
    - inscenizacja,
    - gry dydaktyczne:
      - symulacyjne,
      - decyzyjne,
      - psychologiczne;
  - seminarium,
  - **dyskusja dydaktyczna:**
    - związana z wykładem,
    - okrągłego stołu,
    - wielokrotna,
    - burza mózgów,
    - panelowa,
    - metaplan;
  - **metody eksponujące:**
    - film,
    - sztuka teatralna,
    - ekspozycja,
    - pokaz połączony z przeżyciem
  - **metody programowane:**
    - z użyciem komputera i urządzeń multimedialnych,
  - **metody praktyczne:**
    - pokaz,
    - ćwiczenia przedmiotowe,
    - ćwiczenia laboratoryjne,
    - ćwiczenia produkcyjne,
    - metoda projektów,
    - metoda przewodniego tekstu,
    - seminarium
    - symulacja.

3. Identyfikacja potrzeb rozwojowych wychowawców w r.sz. 2020/2021

Lp	Potrzeby placówki	Tematy, formy zakres kształcenia i doskonalenia umożliwiające realizację potrzeb placówki	
1.	Kształtowanie kompetencji kluczowych	Kursy, warsztaty, szkolenia uwzględniające potrzeby	
2.	Doskonalenie pracy z wychowankami sprawiającymi trudności wychowawcze	Kursy, warsztaty, szkolenia uwzględniające potrzeby	
3.	Przygotowywanie wychowanków do dorosłego życia, zarówno w różnorodności jak i pełnym zakresie,	Kursy, szkolenia, warsztaty podnoszące wiedzę i umiejętności w zakresie przygotowania do dorosłego życia;	
4.	Optymalne zaspokajanie potrzeb wychowanków w zakresie rozwijania zainteresowań i uzdolnień /naukowych, sportowych, artystycznych, potrzeb wychowanków niepełnosprawnych, z orzeczeniami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;	Muzykoterapia, Socjoterapia Wyższe specjalistyczne kwalifikacje w różnych dyscyplinach sportowych, Taniec współczesny	
5.	Współczesne zagrożenia młodzieży. Rozpoznawanie stanów zagrożeń, uzależnień, profilaktyka. Postępowanie w sytuacjach kryzysowych	Warsztaty, kursy, szkolenia doskonalące	
6.	Dostosowywanie wymogów kwalifikacyjnych kadry do zmieniających się wymagań prawnych	Studia podyplomowe, studia uzupełniające, kursy kwalifikacyjne	
7.	Poprawna, pełna diagnoza potrzeb wychowanków, rozpoznawanie możliwości psychofizycznych Umiejętność tworzenia i budowanie profesjonalnych narzędzi	Kurs – diagnozowanie i tworzenie narzędzi; Psychologia	
8.	Doskonalenia ewaluacji	Warsztaty, kursy, szk. Doskonal.	
9.	Większa wariantowość i zakres stosowania aktywnych i aktywizujących metod pracy wychowawczej	Kursy, warsztaty, szkolenia uwzględniające potrzeby	
10.	Pełne poznawanie i przyswojenie zmian prawnych oświatowych zarówno w sferze nadzoru pedagogicznego, organizacji wychowania i opieki, jak i programu profilaktyczno-wychowawczego	Kursy, szkolenia, konferencje, narady, informacje bieżące, zapoznanie, udostępnianie aktów, itp.	

4. Identyfikacja sukcesów wychowawczych i profilaktycznych bursy

1/ Pozytywne zmiany w funkcjonowaniu bursowym wychowanków:

- praktycznie wszyscy wychowankowie czują się w bursie bezpiecznie;
- odnotowujemy dobrą, dynamiczną pracę samorządu. Działa wiele sekcji i kół zainteresowań;
- organizowana jest duża ilość zajęć sportowych i inicjatyw prozdrowotnych rozwijających i promujących kulturę zdrowotną;
- zdecydowana większość wychowanków potwierdza, że otrzymuje pomoc ze strony wychowawców w pokonywaniu trudności związanych z edukacją. Skutkuje to poprawą wyników w nauce /średnia ocen, ilość promowanych, zmniejszenie ocen ndst, itp,

- sukcesy wychowanków reprezentujących bursę w: festiwalach piosenki, turniejach piłki nożnej, turniejach innych dyscyplin sportowych, zawodach, itp.
- placówka dobrze współpracuje ze środowiskiem lokalnym w różnych formach współpracy /udział w akcjach organizowanych przez środowisko lokalne, organizowanie imprez w bursie i udział w akcjach organizowanych przez placówkę, promocja placówki w środowisku lokalnym poprzez Internet, pozyskiwanie sponsorów na rzecz bursy, itp. Oferowane przedsięwzięcia we współpracy ze środowiskiem lokalnym są atrakcyjne i celowe dla wychowanków bursy
- w placówce organizowane są zajęcia wspierające rozwój wychowanków, co potwierdza znacznie przeważająca grupa wychowanków. Wychowankowie posiadają wiedzę na temat organizacji zajęć wspierających ich rozwój w placówce. Zajęcia prowadzone w sekcjach i kołach zainteresowań oraz wyjścia na wydarzenia kulturalne, w znaczącym stopniu wspierają rozwój wychowanka.
- wychowankowie chętnie biorą udział w zajęciach organizowanych w placówce. Rozbudowana oferta zajęć daje naszym wychowankom możliwość wyboru tych optymalnych, zgodnych z ich potrzebami i zainteresowaniami. Wychowankowie mają szansę odkrywać swą indywidualność i osobisty potencjał. Największym zainteresowaniem cieszą się wyjścia na różnego rodzaju wydarzenia kulturalne, takie jak wystawy, spotkania autorskie, filmy, itp., oraz udział wychowanków w sekcji kulturalno-rozrywkowej i sekcji sportowej
- w bursie realizowana jest cała gama działań, projektów i programów sprzyjających rozwojowi wychowanków zarówno zdolnych, jak i o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Zdecydowana większość wychowanków potwierdza, że wychowawcy wspierają i pomagają w rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień.
- zdecydowana większość wychowanków potwierdza, że osiąga sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości.
- zdecydowana większość wychowanków potwierdza, że w placówce prowadzone są działania antydyskryminacyjne i aż dla 90% są one wystarczające. Wychowankowie posiadają dużą wiedzę na temat prowadzonych w placówce działań antydyskryminacyjnych oraz świadomie w nich uczestniczą. Ankietowani wskazali, że chętnie uczestniczą w zajęciach o tematyce profilaktycznej – projekcje filmów, są świadomi, że w placówce wychowawcy bieżąco reagują na sytuacje i zjawiska mające znamiona dyskryminacji.
- zarząd samorządu MRB zdecydowanie potwierdza udział młodzieży w procesie podejmowania decyzji w planowaniu zadań i organizacji placówki oraz 46% ankietowanych wychowanków to potwierdza /stosunkowo niski wskaźnik wynika raczej z braku pełnego rozeznania w kwestii udziału niż z rzeczywistego braku udziału/;
- zdecydowana większość wychowanków potwierdza, że wychowawcy bardzo często uwzględniają ich inicjatywy i pomysły dotyczące organizacji pracy placówki;
- prawie 100% wychowanków potwierdza, że ma wsparcie wychowawców w swoich działaniach;
- wszyscy wychowawcy stwarzają warunki do rozwoju uzdolnień i zainteresowań wychowanka; w tym większość współpracuje z instytucjami w celu realizacji potrzeb wychowanków;
- wszyscy wychowawcy w swojej pracy wychowawczej uwzględniają indywidualną sytuację wychowanka;
- prawie wszyscy wychowawcy wspierają rozwój wychowanka z uwzględnieniem jego indywidualnych potrzeb edukacyjnych;
- wszyscy wychowawcy zachęcają wychowanków do udziału w procesie podejmowania decyzji, dotyczących zadań placówki oraz organizacji jej pracy;
- wszyscy wychowawcy uwzględniają w swojej pracy wychowawczej inicjatywy wychowanków dotyczące ich własnego rozwoju oraz rozwoju placówki;

- zdecydowana większość rodziców potwierdza, że w placówce są organizowane zajęcia wspomagające rozwój ich dziecka;
- połowa badanych rodziców twierdzi, że placówka organizuje wsparcie dla wychowanków w sprawie trudności edukacyjnych;
- większość rodziców uważa, że poziom wsparcia dla ich dziecka jest wystarczający.
- swobodna wypowiedź zarządu samorządu na temat bursy: „W bursie każdy może liczyć na wsparcie wychowawców oraz dyrekcji. Młodzież ma swobodną i nieskrępowaną możliwość wpływania na procesy zachodzące w bursie. Nie zmienilibyśmy nic w naszej bursie”.
- wychowawcy systematycznie nabywają zróżnicowanych kompetencji wspomagających rozwój wychowanka;
- placówka pomaga przezwyciężyć trudności wychowanka, wynikające z jego sytuacji społecznej;
- w placówce prowadzone są działania, mające na celu pomoc rodzinom z trudną sytuacją rodzinną, itp.

2/ Identyfikacja niepowodzeń wychowawczych i profilaktycznych bursy

- wśród wychowanków było (18%), takich, którzy wskazali, że raczej nie otrzymały potrzebnej pomocy, a 6% w ogóle jej nie uzyskało, ale oczekuje takiego wsparcia, jak np.: naprawa złącza internetowego;
- ponad połowa (54%) badanych osób nie bierze udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących zadań i organizacji placówki. Przyczyną takiej sytuacji jest wg ankietowanych: brak ochoty i czasu na takie działania oraz częste przekonanie, że ich zadanie się nie liczy; /stosunkowo niski wskaźnik wynika raczej z braku pełnego rozeznania w kwestii udziału niż z rzeczywistego braku udziału, mimo to wynik badań skłaniają do głębszego przyjrzenia się problemowi/;
- tylko 40% badanych rodziców twierdzi, że ma stały kontakt z wychowawcami placówki w sprawach związanych z potrzebami i możliwościami swojego dziecka. 28% ankietowanych stwierdza, że wychowawcy nie kontaktują się wcale, 32% respondentów nie udzieliło na pytanie odpowiedzi;
- 30% rodziców nie ma wiedzy na temat, czy placówka organizuje wsparcie dla wychowanków w sprawie trudności edukacyjnych /być może dotyczy to dzieci nie mających trudności szkolnych/;
- tylko 37% badanych rodziców stwierdziło, że placówka wspiera rozwój zainteresowań i uzdolnień wychowanka, Prawie jedna czwarta ankietowanych stwierdziła, że ich dzieci nie otrzymują wsparcia, natomiast 37% nie wie czy takie działania są podejmowane. 4% respondentów nie udzieliło odpowiedzi;
- tylko 38% badanych rodziców jest zdania, że w placówce organizuje się działania mające na celu pomoc wychowankom w trudnej sytuacji materialnej. Jedna trzecia ankietowanych nie ma zdania na ten temat. 18% twierdzi, że takich działań placówka nie organizuje.
- nadal istnieje potrzeba poprawy wskaźnika pokoi uzyskujących satysfakcjonujący poziom czystości i porządku po wyjściu na zajęcia;
- nadal istnieje potrzeba poprawy wskaźnika pokoi uzyskujących satysfakcjonujący poziom ciszy i przygotowania do ciszy nocnej w fazie kończącego dyżuru o g. 22;
- indywidualne przypadki naruszenia dyscypliny bursowej (np. uwagi w karcie informacyjnej o wychowanku, łamanie zasad regulaminu i statutu wagary, stosowane kary dyscyplinarne, itp.);
- stany wychowanka pod wpływem alkoholu /powrót do placówki pod wpływem, przynoszenie alkoholu do bursy, spożywanie na terenie placówki, ewentualne przypadki prób dystrybucji na terenie placówki;
- stany wychowanka pod wpływem środków psychoaktywnych: narkotyków, dopalaczy /powrót pod ich wpływem, przynoszenie substancji do bursy spożywanie na terenie placówki, ewentualne przypadki prób dystrybucji na terenie placówki;

- agresywne zachowania wychowanków; przemoc fizyczna, zastraszanie, groźby;
- agresywne zachowania z wykorzystaniem sieci komórkowej, internetowej: stalking, cyberprzemoc,
- nadużywanie – zbyt intensywne korzystanie z portali społecznościowych, Internetu, itp.

5. Poznanie oczekiwań rodziców:

ANALIZA ANKIET DO RODZICÓW NA POCZĄTKU ROKU SZKOLNEGO 2020-2021

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	SUMA
LICZBA ANKIET	8	6	18	3	0	6	14	6	15	2	15	4	97

Pyt.: Wymień jakie potrzeby państwa dzieci powinny być zaspokajane /realizowane w Bursie?

Odp.:

- Przestrzeganie dyscypliny
- **Bezpieczeństwo – 23**
- Porządek
- Pomoc w nauce - 5
- **Spokój - 8**
- **Możliwość i warunki do nauki – 16**
- **Rozwijanie zainteresowań – 6**
- Opieka - 3
- Odpoczynek
- Wyżywienie – 4
- Samorealizacja
- Potrzeby fizjologiczne
- Samodzielność
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów - 2
- **Cisza - 5**
- Relacje społeczne w grupie rówieśniczej - 2
- Lokalowe
- Zapewnienie przestrzeni
- Potrzeba uznania i szacunku
- Ogólne warunki mieszkaniowe
- Łazienka, toaleta – 2
- Łatwość zachowania higieny
- Czas na zajęcia - 3
- Aktywność fizyczna
- Miła atmosfera - 2
- Równe traktowanie
- Szacunek
- Rozmowa - 2
- Budzenie poranne
- Pomoc p-p

Pyt.: W jakich okolicznościach oczekują Państwo kontaktów ze strony Dyrekcji/wychowawców?

Odp.:

- Zagrożenie życia
- Zagrożenie zdrowia - 3
- Brak dyscypliny – 2

- **Problemy zdrowotne - 16**
- Potrzeby osobiste
- **Złe zachowanie - 10**
- Bałagan
- Informacje nt. zachowania - 2
- Jakby działo się coś złego - 4
- Choroby dziecka - 3
- **Problemy wychowawcze – 11**
- W przypadku zorganizowanych uroczystości
- Wg potrzeb - 9
- W każdej sprawie i potrzebie - 3
- Sprawy bieżące - 2
- W razie jakichkolwiek agresji w stosunku do dziecka
- Monitorowanie nauki - 2
- **Ważne sprawy opiekuńcze i wychowawcze - 7**
- Brak komunikacji
- Bójki, prześladowania
- Nie zgłaszania się do bursy
- Problemy w szkole
- Pochwały i sukcesy - 2

Pyt.: Jaką postać i częstotliwość powinny mieć wyżej wymienione kontakty?

Odp.:

- **Telefoniczne - 19**
- Osobiste – 6
- Mail - 2
- **Wg potrzeb – 19**
- Optymalną
- Systematycznie raz w miesiącu - 2
- Częste
- Raz w roku
- Raz w tygodniu

Pyt.: Wskazane ewentualne inne formy rozwoju zainteresowań to:

Odp.:

- Sekcja plastyczno-dekoratorska
- **Sekcja sportowa – 6**
- Koło komputerowe – 2
- Sekcja politechniczno-dekoratorska – 2
- Sekcja stołówkowa
- Sekcja plastyczno-dekoratorska – 2
- Koło taneczne

WNIOSKI

1. Zapewniać wychowankom bezpieczne warunki mieszkaniowe.
2. Wspierać młodzież w rozwijaniu ich pasji i zainteresowań.
3. Zapewnić wychowankom ciszę i spokój oraz optymalne warunki do nauki.
4. Zapoznać młodzież z planem dnia i na bieżąco egzekwować jego przestrzeganie.
3. Informować rodziców o chorobach i niedyspozycjach ich dzieci.

4. Kontaktować się z rodzicami w celu przekazania informacji o zachowaniu dziecka oraz ważnych sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
5. Rodzice preferują głównie telefoniczne.
6. Wychowawcy powinni kontaktować się z rodzicami w razie potrzeby, średnio raz w miesiącu.
7. Najczęściej preferowaną formą spędzania czasu wolnego są zajęcia sportowe np. piłka nożna, siatkówka, koło taneczne oraz zajęcia w sekcji plastyczno-dekoratorskiej i politechnicznej.

6. Identyfikacja problematyki zagrożeń - szczególnie w zakresie narkotyków, dopalaczy, alkoholu, innych używek i agresji – oparta na diagnozie z IX 2020,

Mając na uwadze ww. diagnozę, a także analizę przeprowadzonych ankiet, dokumentacji, rozmów itp., można wyodrębnić główne czynniki ryzyka i czynniki chroniące dotyczące naszego środowiska bursowego.

Do czynników chroniących możemy zaliczyć:

- wysoki stopień poczucia bezpieczeństwa deklarowany przez wychowanków
- szeroka oferta zajęć w czasie wolnym, w tym działalność sekcji i kół samorządowych;
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dzięki rozbudowanemu monitoringowi wizyjnemu;
- zdecydowana większość wychowanków ma dobre lub bardzo dobre relacje z rodzicami, odczuwa ich wsparcie i pomoc;
- zdecydowana większość wychowanków, reguły, które ustalają rodzice uznaje jako ważne;
- zadowolenie ze swoich relacji z kolegami/koleżankami w bursie, deklaruje zdecydowana większość wychowanków; podobnie wysoko sygnalizowane są deklaracje odnośnie możliwości wskazania przyjaciół w placówce i własnej akceptacji wśród koleżanek/kolegów
- w przeważającej większości wychowankowie mają dobry kontakt ze swoimi wychowawcami, dobrze czują się w bursie;
- szczęśliwość osobistą deklaruje zdecydowana większość wychowanków;
- aż 66 % wychowanków jest przekonanych, że siłą nie można rozwiązać konfliktów;
- 95 % wychowanków ocenia, że w bursie są jasno określone zasady postępowania/zachowania i 93 % deklaruje, że stosuje się do tych zasad; nikt nie wskazał, że nie stosuje się do tych zasad;
- nasi uczniowie i ich rodzice wykazują dużą wrażliwość społeczną, angażując się w organizowane w bursie akcje charytatywne, działania wolontariatu itp.;
- bursa zdecydowanie nie akceptuje przemocy, stara się ją wyeliminować reagując na jej przejawy, przestrzegając procedur, podejmując liczne i różnorodne działania, m.in. w ramach realizowanych projektów i akcji;
- bursa jest zadbaną, czystą, posiada korzystną lokalizację - jest odizolowana od otoczenia zielenią i ogrodzeniem;

Czynniki ryzyka w naszym środowisku:

1/ duża grupa wychowanków naszej bursy ma swobodny, niekontrolowany dostęp do cyberprzestrzeni w domu rodzinnym;

2/ u pewnej części wychowanków naszej bursy pojawiają się zagrożenia wywołane:

- niską motywacją do nauki,
- niepowodzeniami szkolnymi,
- różnymi problemami rodzinnymi,
- niską samooceną i brakiem wiary we własne siły;

- wagarowaniem, notorycznym spóźnianiem się na zajęcia lub opuszczaniem wybranych lekcji,
- zaniedbaniami wychowawczo-opiekuńczymi przez rodziców,
- łamaniem obowiązujących norm i zasad;
- przebywaniem na terenie otoczenia bursy w czasie wolnym grup młodzieży przejawiającej zachowania ryzykowne;
- nie przejawianiem przez część rodziców zainteresowań sprawami dotyczącymi ich dzieci, w zbyt małym stopniu angażuje się w pomoc dzieciom w pokonywaniu pojawiających się trudności.

Zalecenia w zakresie wzrostu czynników chroniących:

Zaleca się w ramach działalności stymulującej wzrost czynników chroniących poprzez:

- 1) zwiększenie poczucia akceptacji wychowanków w społeczności bursowej;
- 2) wzrost umiejętności psychologicznych i społecznych wychowanków;
- 3) zmniejszenie zjawisk wykluczenia społecznego;
- 4) zwiększenie kompetencji w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także wychowawczych i profilaktycznych;
- 5) bieżącą współpracę z rodzicami w procesach wychowawczych, rozpoznaniu potrzeb, rozwiązywaniu bieżących trudności i problemów wychowawczych, tworzeniu bezpiecznej i przyjaznej placówki,
- 6) uspołecznianie bursy przez większą aktywność wychowawców, rodziców i wychowanków na rzecz placówki;
- 7) zwiększenie otwartości placówki na współpracę z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać jej działania w środowisku.

Rekomenduje się wprowadzenie do Programu wychowawczo-profilaktycznego tematyki

j.n.:

Przeniesienie diagnozy na praktyczną realizację:

1. Cel nr 01 Zapewnienie warunków kształtujących zdrowy styl życia, ochronę zdrowia,

Rekomendowane zadania:

- 1/ Prowadzenie zajęć integrujących w grupach wychowawczych, w szczególności w odniesieniu do integracji wychowanków nowych z kontynuującymi pobyt w placówce;
- 2/ Upowszechnianie postaw akceptacji różnorodności wychowanków odmiennych kulturowo, społecznie oraz wprowadzanie bezpiecznej i efektywnej edukacji włączającej wychowanków z niepełnosprawnościami;
- 3/ Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla wychowanków
- 4/ Upowszechnianie programów profilaktycznych, edukacyjnych i działań alternatywnych do zachowań ryzykownych, rozwijających umiejętności psychologiczne i społeczne wychowanków, promowanie wolontariatu;
- 5/ Angażowanie wychowanków w procesy podejmowania decyzji w placówce, aktywizacja samorządu MRB, sekcji i kół samorządowych
- 6/ Doskonalenie kompetencji wychowawców umożliwiających budowanie pozytywnych relacji z wychowankami i ich rodzicami, w tym kompetencji z zakresu komunikacji interpersonalnej;
- 7/ Doskonalenie umiejętności wychowawców i innych pracowników bursy w zakresie bezpiecznego funkcjonowania w placówce wychowanków,
- 8/ Tworzenie warunków do uspołeczniania bursy i poszerzania współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania placówki w środowisku lokalnym.

- 9/ upowszechnianie i realizacja w bursie programów służących promocji zdrowego stylu życia;
- 10/ upowszechnianie programów edukacyjnych z zakresu zdrowego żywienia i aktywności fizycznej;
- 11/ upowszechnianie programów z zakresu edukacji dla bezpieczeństwa;
- 12/ organizowanie i wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia, w szczególności:
- organizacja żywienia zgodnie z normami żywieniowymi,
  - uwzględnianie potrzeb w zakresie diety,
  - aktywizowanie sekcji stołówek do współpracy w zakresie żywienia
  - dalszy rozwój kuchенок dla młodzieży w zakresie poprawy wyposażenia i korzystania oraz promowania wśród wychowanków;
- 13/ podejmowanie działań uświadamiających i motywacyjnych do ograniczania spożywania napojów o zwiększonej zawartości cukrów i barwników na rzecz konsumpcji wody
- 14/ planowanie, wdrażanie i monitorowanie działań w zakresie aktywności fizycznej;
- 15/ zagospodarowanie czasu wolnego ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej w bursie oraz poza nią;
- 16/ upowszechnianie materiałów z zakresu edukacji zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego żywienia i aktywności fizycznej,

2. Cel nr 4 Profilaktyka zagrożeń wychowanków

Rekomendowane zadania:

- 1) upowszechnianie zbioru oczekiwań, zasad i reguł, dotyczących zachowania w środowisku bursy, oraz konsekwencji ich nieprzestrzegania – we współpracy z wychowankami
- 2) podtrzymywanie pozytywnych tradycji bursy, przekazywanie wartości społecznych i norm prospołecznych;
- 3) wdrażanie w placówce programów profilaktycznych ukierunkowanych na rozwiązywanie konfliktów z wykorzystaniem metody mediacji i negocjacji;
- 4) prowadzenie zajęć z zakresu edukacji prawnej dla wychowanków, dotyczących m.in. konsekwencji prawnych stosowania różnych form przemocy;
- 5) opracowanie i upowszechnianie materiałów dla wychowawców do prowadzenia działań z zakresu przeciwdziałania przemocy, w tym cyberprzemocy;
- 6) doskonalenie wychowawców z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy, rozwiązywania konfliktów, podejmowania interwencji profilaktycznych, reagowania w sytuacjach kryzysowych;
- 7) doskonalenie kompetencji wychowawców w zakresie pracy z wychowankami niedostosowanymi społecznie lub zagrożonymi niedostosowaniem społecznym;
- 8) doskonalenie kompetencji wychowawców w pracy z wychowankami z utrwalonymi zachowaniami agresywnymi;
- 9) stosowanie procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych, w tym związanych z wystąpieniem przemocy w placówce;
- 10) kontynuowanie współpracy bursy z policją lub strażą miejską w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w bursie oraz na terenie placówki.
- 11) monitorowanie rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych przez wychowanków, w tym środków zastępczych i leków wydawanych bez wskazań lekarza używanych

w celach pozamedycznych;

- 12) realizacja edukacji zdrowotnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom;
- 13) wdrażanie programów profilaktyki uzależnień z zakresu profilaktyki uniwersalnej, rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej,
- 14) uwzględnianie rozpoznanych potrzeb i problemów wychowanków w zakresie zapobiegania uzależnieniom w programie wychowawczo-profilaktycznym;
- 15) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zakresie profilaktyki uzależnień, w szczególności wychowanków zagrożonych niedostosowaniem społecznym i niedostosowanych społecznie;
- 16) zagospodarowanie czasu wolnego wychowanków, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwijanie ich pasji i zainteresowań w ramach zajęć wychowawczych;
- 17) podnoszenie kompetencji wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień;
- 18) stosowanie na bieżąco procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencje;
- 18) współpraca z rodzicami w zakresie rozpoznanych zagrożeń i problemów u wychowanków;
- 19) współpraca bursy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania na rzecz przeciwdziałania narkomanii w środowisku lokalnym.
- 20) realizacja programów profilaktycznych dotyczących zagrożeń przestrzeni medialnej;
- 21) upowszechnianie przeznaczonych dla wychowanków materiałów edukacyjnych dotyczących odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z nowych mediów;
- 22) wdrażanie programów edukacyjnych dla wychowanków dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu oraz sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia;
- 23) monitorowanie sytuacji wychowanków związanej z wyjazdem rodziców za granicę w celach zarobkowych i udzielanie im różnych form wsparcia w zakresie rozwoju emocjonalnego, poznawczego i społecznego;
- 24) uwzględnienie tematyki przeciwdziałania przemocy seksualnej w działalności placówki;
- 25) doskonalenie kompetencji wychowawców w zakresie udzielania pomocy wychowankom z problemami rozwojowymi i życiowymi;

Rekomendacje ogólne:

1. Należy diagnozować wychowanków pod kątem czynników ryzyka i chroniących;
2. Propagować, promować aktywne czytelnictwo; organizować zajęcia motywujące do zainteresowania książką /akcje, konkursy/, stwarzać /organizować/ sytuacje, projekty, np.: „Book Crossing”;
3. Skupić pracę wychowawczą na integracji w grupie i rozwiązywaniu konfliktów;
4. Prowadzić zajęcia kształtujące zachowania prospołeczne;
5. Zidentyfikować źródło /ustalić przypadki, stosowane formy i sprawców/ przemocy – skutecznie eliminować takie stany.
6. Organizować bardziej interesujące zajęcia, spotkania, nt. profilaktyki narkotykowo-dopalaczowej, by zmienić /bardziej profesjonalnie uzupełnić/ odnotowane w badaniach źródło wiedzy na temat narkotyków i dopalaczy: „czerpią najczęściej z internetu, od znajomych i telewizji”, na wiedzę profesjonalną zdobytą w bursie, poprzez programy profilaktyczne, od wychowawców lub innych specjalistów.

7. Wskazania i wnioski do Programu Profilaktyczno-Wychowawczego wynikające z jego ewaluacji, ewaluacji wewnętrznej, nadzoru pedagogicznego.
a/ zalecenia i zadania wypływające ze sprawowanego nadzoru dyrektora za rok szk. 2019/2020:

7.1 Zalecenia na rok szkolny 2020/2021 – sposób realizacji praktycznej:

1/ Zwracać większą uwagę na podsumowanie efektów wychowania, wskazywać wychowankom jakie cele były zamierzone na wstępie zajęć i czy udało się je zrealizować.

Ad. 1/ Realizować na bieżąco proces monitorowania. Podsumowanie efektów wychowania – a w szczególności efektów w realizacji celów założonych w programie Wychowawczo-Profilaktycznym – zasygnalizować na zebraniach z grupą. W trakcie zebrań odnieść się do założonych celów, które stawialiśmy i w jakim stopniu udało się je osiągnąć. Zaakcentować co się nie udało i dlaczego oraz założone priorytety.

2/ Zwracać szczególną uwagę na wychowanków wykazujących słabe zaangażowanie na zajęciach, bardziej ich motywować.

Ad. 2/ Monitorować udział wychowanków w zajęciach, ich zaangażowanie do inicjatyw środowiska oraz osobiste inicjatywy. Zadaniowo motywować do aktywności, wykorzystując analizę SWOT. Wykorzystać przykład osobistego zaangażowania wychowawcy w różne inicjatywy /„żeby zapalać innych, trzeba samemu płonąć”/.

3/ Starać się stosować większą liczbę wizualnych środków edukacyjnych, zwłaszcza powszechniej wykorzystywać nowoczesne techniki informacyjno-komputerowe, z użyciem programów multimedialnych.

Ad. 3/ Założyć szersze korzystanie z dostępnych narzędzi multimedialnych, w tym szerokokątnych telewizorów z usługą SMART i dostępem do Internetu w świetlicach oraz projektorów multimedialnych.

- zaplanować wykorzystanie dostępnych w placówce multimedialnych programów edukacyjnych, w tym poświęconych profilaktyce i bezpieczeństwu;

- korzystać z bazy internetowej profesjonalnych oświatowych programów edukacyjnych;

- zorganizować zajęcia z młodzieżą poświęcone wskazywaniu baz /portali pozbawionych negatywnych treści internetowych/ promowania umiejętnego korzystaniu z Internetu, jako nieograniczonej bazy wiedzy szkolnej i wszelkiej innej, a jednocześnie praktycznej i atrakcyjnej. Udostępnić w formie gazetki wykaz stron i portali z takimi treściami.

4/ Częściej kierować do wychowanków pytania kluczowe o poziom rozumienia przekazywanych treści.

Ad. 4/ zajęcia organizowane przygotowywać pod kątem również ich ewaluacji – czyli weryfikacji efektywności zajęć, rozumienia najbardziej istotnych przekazów wynikających z zajęć, uzyskiwania informacji zwrotnej w kwestii oczekiwań;

5/ Na każdych zajęciach wskazywać cele zajęć by uzyskać efekt wzbudzenia zainteresowania wychowanków, ukazania ich praktycznego zastosowania zarówno na zajęciach, jak i w codziennym, życiu

Ad. 5/ zalecenie stosować wprost, tak jak jest sformułowane, czyli wskazywać cele zajęć by uzyskać efekt wzbudzenia zainteresowania wychowanków, ukazania ich praktycznego zastosowania zarówno na zajęciach, jak i w codziennym, życiu.

7.2 Rekomendacje do pracy w roku 2020/2021 – dobór form i sposobów praktycznej realizacji

1/ Podstawowym zadaniem każdego wychowawcy już od 1 września 2020 r jest wnikliwa analiza stanu psychicznego, motywacji i zachowań wychowanków w grupie. Długa izolacja sprzyjała osamotnieniu, wycofaniu się, a w niektórych przypadkach doznawaniu przemocy psychicznej i fizycznej w domu. Komunikacja pomiędzy wychowankami z pewnością w wielu przypadkach miała cechy cyberprzemocy, wystąpiło znudzenie, zniechęcenie wskutek czego wychowankowie szukali internetowych „wzmocnień” i dlatego też odnotowano w miesiącach maj-czerwiec 2020 r. aktywność subkultur, „niebieskiego wieloryba”. By wprowadzić wychowanków w tok pracy stacjonarnego funkcjonowania, zaleca się tzw. „łagodne przejście”.

Ad.1/ - podczas diagnozowania wychowanków w fazie wstępnej r.szk. poczynając od analizy dokumentacji wnioskowej kandydatów i kwaterowania, zwrócić uwagę na ich stan psychiczny, motywacje do nauki oraz zachowanie wychowanków w grupie. Do pełnej diagnozy wykorzystać narzędzie ewaluacyjne stosowane dotychczas, czyli:

- Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących w celu przeciwdziałania narkomanii i podejmowanie przez wychowanków zachowań ryzykownych;

- badania ewaluacyjne. „Psychologiczne i społeczne uwarunkowania bezpieczeństwa w bursie”

2/ Pogłębianie obserwacji wychowanka w typowych sytuacjach bursowych oraz dostosowanie form i sposobów pracy, ze szczególnym zastosowaniem indywidualizacji oddziaływania – w szczególnych przypadkach objęcie go pomocą psychologiczno-pedagogiczną;

Ad. 2/ - wykorzystać prowadzony dziennik pomocy psychologiczno-pedagogicznej do praktycznej realizacji pogłębionej obserwacji wychowanka w typowych sytuacjach bursowych. Indywidualizować wnioski z obserwacji.

3/ Na każdym etapie pracy wychowawczej, wskazywać cele do dążenia lub osiągnięcia, ukazywać ich praktyczne zastosowanie zarówno na zajęciach, jak i w codziennym, życiu. Zwracać większą uwagę na podsumowanie efektów wychowania, wskazywać wychowankom jakie cele były zamierzone na początku pracy /np.: roku szk./, a także każdym indywidualnym rozpoczęciu zajęć - czy udało się te cele zrealizować.

Ad. 3/ zastosować opracowanie wskazane w pkt. 1 Zaleceń

4. W celu lepszego wspierania potencjału rozwojowego wychowanka oraz stwarzania warunków do jego aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu bursy, a także w środowisku, należy:

- uwzględniać informacje z rozpoznania czynników środowiskowych, które wpływają na funkcjonowanie wychowanka;

- więcej uwagi poświęcić na diagnozowanie talentów i zdolności wychowanków;

- odpowiednio więcej czasu przeznaczać na ich rozwijanie.

Ad. 4/ zastosować wprost wskazania zawarte w rekomendacji:

- uwzględniać informacje z rozpoznania czynników środowiskowych, które wpływają na funkcjonowanie wychowanka;

- więcej uwagi poświęcić na diagnozowanie talentów i zdolności wychowanków;

- odpowiednio więcej czasu przeznaczać na ich rozwijanie.

5. Częściej sięgać do metod aktywnych, aktywizujących, zajęć z zastosowaniem wizualnych środków edukacyjnych, zwłaszcza powszechniej wykorzystywać nowoczesne

techniki informacyjno-komputerowe, z użyciem programów multimedialnych. różnicować metodykę wychowania. Wychowawca wybierając metodę powinien brać pod uwagę, że wychowankowie postrzegają i przyswajają w sposób konkretno-obrazowy. Częściej kierować do wychowanków pytania kluczowe o poziom rozumienia i uświadomienia przekazywanych treści.

Ad. 5/ zastosować wskazania w pkt 3 Zaleceń

- zaplanować większą ilość zajęć z zastosowaniem metod aktywnych;

6. Wzmocnić działania promujące zdrowie ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń covid-19. (wzmoczona codzienna higiena), stosowanie się do przestrzegania zasad Głównego Inspektoratu Sanitarnego nawet w sytuacji zakończenia pandemii;

Ad. 6/ wskazanie rekomendacji wprowadzić do zadań w ramach Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, a konkretnie, celów: 1; 3 i 4

7. W prowadzonej dokumentacji pedagogicznej szczególną uwagę zwrócić na:

1/ spójność zapisów w dziennikach zajęć z procesem monitorowania i dokumentacją sprawozdawczo-analityczną /daty zajęć, treść zapisów/;

2/ systematycznością dokonywania bieżących wpisów i nanoszenia w uwagach o realizacji planów, dat realizacji planowanych zadań;

3/ eliminowanie kopiowania dokumentacji pedagogicznej sprawozdawczej z dokumentacji innych wychowawców.

Ad. 7/ Do Planu nadzoru pedagogicznego - w ramach planowanych działań w zakresie monitorowania i kontroli dokumentacji pedagogicznej - wprowadzić ww. zagadnienia podlegające monitorowaniu i kontroli;

- w praktycznym prowadzeniu dokumentacji pedagogicznej wyeliminować wskazane nieprawidłowości;

8. Doskonalić umiejętności i bazę materialną niezbędne do sprawnej organizacji pracy zdalnej – wykorzystać uwagi i wnioski z doświadczeń w pracy zdalnej wszystkich stron procesu

Ad. 8/ - zorganizować szkolenie kadry pedagogicznej poświęcone nabyciu umiejętności sprawnej organizacji pracy zdalnej;

- śledzić pojawiające się opracowania w zakresie doskonalenia form i metod prowadzenia pełnej gamy zajęć w pracy zdalnej, korzystać z „dobrych praktyk”;

- systematycznie – w miarę możliwości finansowych – poprawiać infrastrukturę techniczną placówki w zakresie narzędzi i programów do pracy zdalnej;

- zdobyłą wiedzę i umiejętności w zakresie pracy zdalnej, przekazywać również młodzieży

9. W celu poprawy bezpieczeństwa przeprowadzić zajęcia profilaktyczne z zasad zachowania:

- w czasie ewakuacji /szczególnie w warunkach utrudnionych – noc, złe warunki atmosferyczne;

- w przypadku zagrożenia: atakiem terrorystycznym i w sytuacji zakładniczej /filmy instruktażowe/;

- w przypadku innych zagrożeń nadzwyczajnych.

Ad. 9. Zaplanować zajęcia w każdej grupie poświęcone wypracowaniu zasad zachowania w sytuacjach wskazanych wyżej, tj:

- w czasie ewakuacji /szczególnie w warunkach utrudnionych – noc, złe warunki atmosferyczne;

- w przypadku zagrożenia: atakiem terrorystycznym i w sytuacji zakładniczej /filmy instruktażowe/;

- w przypadku innych zagrożeń nadzwyczajnych.

10. Systematycznie uświadamiać o zagrożeniu klimatycznym i naszej możliwości przeciwdziałania; szczególnie w kwestii praktycznej realizacji recyklingu i wprowadzonej segregacji odpadów /śmieci/;

Ad. 10/ zadania w zakresie poprawy świadomości i umiejętności przeciwdziałania zagrożeniom ekologicznym wprowadzić do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, a w szczególności celu nr 1. Zapewnienia warunków kształtujących zdrowy styl życia, ochronę zdrowia;

11. Przygotować bazę do ewentualnych zajęć zdalnych – przetestować praktyczne funkcjonowanie.

Ad. 11/ zastosować działania w pkt. 9

12. Poprawić diagnozę wagarowania i pojawiania się zagrożeń złymi ocenami wychowanków - rozpoznawać je w początkowej fazie i natychmiast podejmować działania naprawczo-korygujące;

Ad. 12/ - zaplanować wzmożone działania w zakresie monitorowania:

- bieżącego stanu ocen wychowanków – a w przypadkach zdiagnozowanych zagrożeń – natychmiastowego podejmowania działań naprawczych wobec zdiagnozowanych wychowanków /Program/

- docierania wychowanków do szkoły, absencji na zajęciach, spóźnień, wagarowania. W tym celu nawiązać współpracę ze szkołami, zasygnalizować potrzebę pilnego reagowania n-li w szkołach na ww. zagrożeń. Dostosować oddziaływanie naprawcze w stosunku do wychowanków, u których zagrożenia odnotowano, w szczególności wzmóc monitorowanie ich wychodzenia z bursy i docierania do szkoły.

- jak najszybciej dostarczyć do szkół wykaz wychowanków szkoły, zakwaterowanych w bursie.

7.3 Zadania dla wychowawców – w realizacji, zadania nw. zastosować wprost.

1/ Do obowiązków wychowawców należy w pierwszej kolejności zapoznać wychowanków ze sposobami uczenia się – wskazać umiejętności i techniki uczenia się. W praktycznym funkcjonowaniu należy jak najszybciej rozpoznawać i wychwytywać wagarowanie oraz słabe wyniki w nauce w szkole /negatywne oceny/, starać się zdiagnozować przyczynę i pilnie podjąć adekwatne działania naprawcze;

2/ Zdecydowanie podnieść rangę przestrzegania regulaminu i zasad pobytowych w bursie; nagradzać i wyróżniać za poprawność zachowania oraz systematyczność w wykonywaniu zadań i obowiązków. Dużą wagę przyłożyć /na początku roku szczególnie!/ do wyrobienia nawyku /a później kontynuacji/ doprowadzania pokoi do akceptowalnej czystości i uporządkowania, przed wyjściem na zajęcia szkolne. Niezbędna do sukcesu jest bezwzględnie wzorowa współpraca i komunikacja zespołu wychowawców grupowych.

3/ Wykorzystywać różne formy motywacji, w zależności od osobowości wychowanka, pamiętając przy tym, że niezwykle istotną sprawą jest rozbudzenie odpowiednich potrzeb psychicznych i zainteresowań. U wychowanków szczególnie ważna jest potrzeba aktywności

i osiągnięć, której zaspokojenie prowadzi między innymi do zadowolenia z sukcesów uzyskanych dzięki własnej pracy i wysiłkowi.

4/ Dokonywać systematycznej oceny wszystkich wytworów wychowanka oraz innych aktywności.

5/ Wzmacniać psychicznie wychowanków poprzez formy wyróżnień i pochwał, przede wszystkim za bieżącą pracę. Należy unikać kar i gróźb, a stosować zachętę. Nie wolno dopuszczać do tego, aby pobytowi w placówce towarzyszył lęk. Należy stosować tzw. pedagogikę sukcesu, która polega na tym, aby stwarzać wychowankowi warunki do osiągania sukcesów, na miarę możliwości.

6/ Organizując pracę wychowawczą, pamiętać /mieć w tle/ katalog umiejętności wychowanka-absolwenta. Starać się zakładać i wplatać w bieżącą pracę wychowawczą oraz w organizowane na bieżąco zajęcia, cele zmierzające do systematycznego wypełniania /uzupełniania/ mapy działań dążących do budowania w pełni ukształtowanej osobowości wychowanka.

7.4 Zalecenia i zadania wypływające ze sprawowanego nadzoru wicedyrektora za rok szk. 2019/2020

1/ do organizacji pracy zdalnej

- a/ poszerzać wiedzę w zakresie stosowanych narzędzi metod i form pracy na odległość
- b/ wybrać konkretną platformę prowadzenia zdalnego nauczania
- c/ ujednoczyć sposób zamieszczania przez wychowawców zadań do wykonania przez wychowanków
- d/ dobierać rodzaj i zakres zadań zadawanych do możliwości rozwojowych i edukacyjnych wychowanków
- e/ wspomagać wychowanków w sytuacji dla nich trudnych.
- f/ wprowadzić Kartę monitorowania obciążenia zadaniami wychowanków w danej grupie wych.
- g/ prowadzić pracę zespołową
- h/ wychowawca grupy powinien podejmować zadania wychowawcze z zakresu motywowania, higieny psychicznej swoich wychowanków.
- i/ prowadzić zajęcia w czasie rzeczywistym, tak aby wychowankowie mieli możliwość kontaktu z wychowawcą i kolegami/koleżankami podczas trwających zajęć
- j/na bieżąco informować rodziców o zaistniałych problemach.

2/ wnioski i rekomendacje wynikające z realizacji Programu Wychowawczo–profilaktycznego:

a/ cel 1 - Zapewnienie warunków kształtujących zdrowy styl życia, ochronę zdrowia

- wzmocnić działania promujące zdrowie ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń covid-19. (wzmoczona codzienna higiena), stosowanie się do przestrzegania zasad Głównego Inspektoratu Sanitarnego nawet w sytuacji zakończenia pandemii;

- motywować młodzież do prowadzenia zdrowego trybu życia i odżywiania się według tych zasad;

- uświadamiać wychowanków jak ważne jest racjonalne żywienie – prowadzić zajęcia wskazujące jak dbać o odpowiednią dietę, którą należy połączyć z aktywnością fizyczną;

- zwiększyć i systematycznie prowadzić działania dotyczące profilaktyki uzależnień

- uświadamiać młodzież o konsekwencjach długotrwałego stosowania używek – problemy ze zdrowiem i płodnością.

b/ cel 2 - Zapewnienie opieki i optymalnych warunków mieszkalnych oraz utrzymanie ładu i porządku w Bursie.

- dążyć do utrzymania wysokiego poziomu czystości w pokojach i pomieszczeniach ogólnych bursy;

- egzekwować naprawę zgłoszonych przez młodzież usterek;
- na bieżąco dokonywać wpisów dotyczących porządków w pokojach po wyjściu na zajęcia;
- zwrócić szczególną uwagę na osoby nie przestrzegające ładu i porządków porannych;
- szczególną uwagę należy zwrócić na czystość w łazienkach;
- opracować grafik dyżurów utrzymania porządków w pokojach i konsekwentnie egzekwować;
- zwrócić uwagę na segregację odpadów i recykling obowiązujący w placówce i na terenie miasta;
- kształtować postawy ekologiczne;
- opracować grafik dyżurów wynoszenia segregowanych odpadów i konsekwentnie egzekwować.

c/ cel 3 Zapewnienie bezpieczeństwa wychowanków

- utrzymać działania wychowawcze na obecnym poziomie;
- przypominać młodzieży na bieżąco zasady bezpieczeństwa;
- na bieżąco przypominać zasady bezpiecznego używania sprzętów elektrycznych i środków chemicznych;
- systematycznie monitorować przestrzeganie zasad regulaminu;
- egzekwować, aby wychowankowie przebywali w swoich pokojach po godzinie 22.00

d/ cel 4. - Profilaktyka bezpieczeństwa wychowanków.

- działania profilaktyczne dotyczące bezpieczeństwa wychowanków podejmować cyklicznie przez cały rok szkolny, wykorzystywać w tym celu aktywizujące formy pracy;
- korzystać z dobrych praktyk innych placówek, stowarzyszeń, specjalistów, itp.;
- kontynuować wskazywanie mocnych stron wychowanków, wzmacniać poczucie ich własnej wartości, otaczać opieką i dawać poczucie bezpieczeństwa;
- zwracać większą uwagę wychowankom potrzebującym wsparcia, wzmacniać działania pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wskazywać punkty wsparcia;
- kontynuować działania mające na celu uświadamianie młodzieży jaki wpływ na życie i bezpieczeństwo mają używki;
- zwracać uwagę na bezpieczne spędzanie czasu wolnego;
- egzekwować zgłaszanie przyjazdu do bursy.

e/ cel 5. - Zapewnienie właściwych warunków do nauki, sprzyjających osiągnięciu sukcesów, eliminowaniu niepowodzeń szkolnych i przygotowujących młodzież do kontynuowania nauki oraz chęci uczenia się przez całe życie.

- przygotować bazę do pracy zdalnej w przyszłości.
- kontynuować współpracę z rodzicami/szkołą wychowanka w celu eliminowania niewłaściwych zachowań i poprawy wyników w nauce;
- wprowadzić interesujące pomysły zachęcające do nauki;
- bieżące monitorowanie postępów w nauce, oraz kontrola frekwencji w celu wyeliminowania ocen niedostatecznych.

f/ cel 6. - Zapewnienie warunków rozwijania zainteresowań i uzdolnień wychowanków.

- kontynuować zaplanowane działania w kolejnym roku szkolnym;
- umożliwić młodzieży dzielenie się swoimi pasjami i zainteresowaniami;
- mobilizować i zachęcać młodzież do korzystania z oferty kół i sekcji Bursy;
- szukać nowych, atrakcyjnych form działań artystycznych, aby aktywizować jak największą liczbę wychowanków;
- kontynuować zajęcia z zakresu kreatywności młodzieży oraz wspierać w realizacji zgłoszonych pomysłów;
- współpracować z innymi placówkami i instytucjami zlokalizowanymi na terenie miasta;
- umożliwić wychowankom poznanie siebie i otwierać na nowe zainteresowania.

g/cel 7. - Przygotowanie wychowanków do dorosłego życia i do funkcjonowania we współczesnym świecie.

- kontynuować zadania przygotowujące wychowanków do dorosłego życia;
- rozwijać kompetencje zawodowe i społeczne;

- kontynuować działania podnoszące kulturę osobistą wychowanków ze względu na zbyt częste używanie wulgaryzmów;
- systematycznie doskonalić umiejętności samoobsługowe;
- rozmawiać i wskazywać możliwości znalezienia odpowiedniej drogi życiowej

h/ cel 8. - Rozwijanie samorządności wychowanków

- należy wspierać, angażować i realizować pomysły młodzieży;
- angażować młodzież do współpracy z samorządem w celu opracowania planu imprez, konkursów, turniejów sportowych, itp.;
- motywować wychowanków do aktywności społecznej w placówce i poza nią.

i/ cel 9. - Stworzenie warunków i możliwości uczestnictwa w kulturze.

- rozbudzać potrzebę uczestnictwa w kulturze i ukierunkowywać na artystyczne pozycje;
- organizować wyjścia i zaangażować młodzieży w życie kulturalne miasta;
- przygotowywać prezentacje światowej i polskiej kultury przy pomocy i udziale młodzieży;
- korzystać z oferty placówek zlokalizowanych w mieście;
- pomagać w wyborze wartościowych pozycji w kinach i telewizji.

j/ cel 10. - Stworzenie warunków do wychowania patriotycznego, edukacji regionalnej oraz kultywowania tradycji

- kontynuować zadania zaplanowane w kolejnym roku szkolnym;
- wykorzystywać potencjał artystyczny młodzieży, angażować do działań w bursie i mieście;
- motywować do zachowania tradycji i więzi przynależności do rodziny, regionu i kraju.

k/ cel 11. - Wychowanie społeczno-moralne i wychowanie do wartości.

- działania bardzo ważne, należy je kontynuować;
- wskazywać w rozmowach odpowiednie wzorce, podnosić morale, zachęcać do odpowiedzialności i dojrzałości;
- stosować upomnienia i rozmowy dyscyplinujące względem osób niedostosowanych w celu eliminacji zachowania niepożądanego.

7.5 Rekomendacje ewaluacji wewnętrznej w r.szk. 2019/2020

a/ obszar I. Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących w celu przeciwdziałania narkomanii i podejmowanie przez uczniów zachowań ryzykownych.

Wnioski:

Wyniki badań ankietowych potwierdzają, że bardzo ważnym aspektem życia młodzieży są kontakty społeczne, rodzinne i koleżeńskie. W przeważającej części przypadków młodzież ma bardzo dobre kontakty z rodzicami. Badani wychowankowie w zdecydowanej większości czują się szczęśliwi i zadowoleni z faktu bycia lubianymi w grupie rówieśniczej.

Udział wychowanków w życiu społecznym sprowadza się do aktywnego spędzania czasu wolnego. 2/3 ankietowanych preferuje spotkania z rówieśnikami, wspólne przebywanie z rodziną, uprawianie sportu, kino, podróże. Zaskakującym jest fakt, że aż 1/3 przebadanej młodzieży przyznaje się do samotnego spędzania czasu wolnego.

Z ankiety wynika, że wychowankowie są w stanie wskazać zachowania negatywne i ocenić ryzyko tych zachowań. Mieszkańcy bursy znają zagrożenia, płynące z używania środków psychoaktywnych, potrafią ocenić ich destrukcyjny wpływ na organizm. Połowa ankietowanych negatywnie ocenia osoby sięgające po te środki, natomiast pozostała część w sposób tolerancyjny wyraża się o osobach zażywających narkotyki lub dopalacze. 8,5% ankietowanych przyznaje się do zażycia narkotyków. Wychowankowie posiadają wiedzę, do jakich osób i instytucji należy się zwrócić, aby uzyskać pomoc. W roku szkolnym 2018/2019 zanotowano kilka przypadków zachowania sprzecznego z regulaminem bursy. Były to sprawy dyscyplinarne związane z: nadużyciem alkoholu (7 przypadków) środków odurzających (1 przypadek), zachowaniami agresywnymi i podejrzeniem stosowania przemocy wobec współmieszkańców pokoju (1 przypadek).

Młodzież bardzo rzadko popadają w konflikty z rówieśnikami. Tylko 4 osoby czują się w grupie niekomfortowo z powodu lekceważenia ze strony kolegów. W zespołach grupowych funkcjonuje pomoc koleżeńska.

Nad bezpieczeństwem wychowanków w bursie czuwa wykwalifikowana kadra pedagogiczna, ciesząca się dużym zaufaniem młodzieży. Respondenci w większości odpowiedzi wskazali wychowawcę jako osobę, do której w pierwszej kolejności zgłoszą się po pomoc w przypadku poczucia zagrożenia fizycznego i psychicznego.

7.6 Rekomendacje wynikające z ewaluacji obszaru I:

1. W przyszłości należałoby kontynuować cykliczne diagnozowanie młodzieży, modyfikować dobór skutecznych narzędzi i metod badawczych.
2. Należałoby również monitorować i odpowiednio reagować na każdorazowe przejawy sytuacji odbiegających od norm społecznego zachowania.
3. Należy podjąć działania z zakresu kultury słowa i przeciw przemocy werbalnej.

II. Obszar II „Psychologiczne i społeczne uwarunkowania bezpieczeństwa w bursie”.

Wnioski:

Zdecydowana część wychowanków czuje się w bursie bezpiecznie, a prawie połowa respondentów deklaruje chęć przebywania w niej nawet wtedy, kiedy nie musi. Niechęć do placówki wyraziło 8% młodzieży. 1/4 wychowanków odpowiedziała, że w niektórych sytuacjach czuje się niepewnie, lecz nie sprecyzowała, jakie są to sytuacje. Pojedyncze osoby wskazały miejsca w bursie, które wywołują u nich lęk: pokój wychowawców, pokój „pani od żywienia”, stołówka, akwarium, trzecie piętro. Zdecydowana większość wychowanków ma dobre i zdecydowanie dobre relacje z kolegami/koleżankami, z którymi spędza czas w bursie. Swój stosunek do innych ludzi określają jako pozytywny, tolerancyjny, życzliwy, otwarty, przyjazny, bezkonfliktowy. Jedynie pojedyncze odpowiedzi są negatywne: „nie lubię ludzi”, „unikam ludzi”, „z dystansem”. 1/3 ankietowanych udzieliła odpowiedzi „nie wiem”. 63% respondentów ma w bursie przyjaciela/przyjaciółkę. Dla 1/3 ankietowanych bardzo ważną kwestią jest przynależność do grupy rówieśniczej. Zaś 1/6 respondentów nie zabiega o kontakt z rówieśnikami. Młodzież chętnie spędza czas poza bursą ze swoimi znajomymi.

Młodzież chętnie pomaga sobie w nauce oraz deklaruje pomoc innym.

Ok. 15% ankietowanych twierdzi, że są osoby izolowane od grupy rówieśniczej, 1/3 młodzieży nie posiada takiej wiedzy. Wśród respondentów 6 osób czuje się izolowanych. W bursie zdarzają się nieporozumienia i kłótnie, na które wskazało kilkoro uczestników badań. Nieliczni mieszkańcy placówki dostrzegają agresywne i niewłaściwe zachowanie rówieśników, objawiające się w postaci agresji słownej: poniżania, zastraszania, ośmieszania a połowa respondentów nie zauważa w swoim otoczeniu zachowań agresywnych. Wśród młodzieży zdarzają się także gorsze relacje rówieśnicze. Wskazują na to odpowiedzi typu: „przeszkadza mi: głośne zachowanie, włączony dźwięk w telefonie na noc, fałszywość, gra na skrzypcach podczas nauki własnej, nie umieją się zachować, są chamscy, nie stosują się do podstawowych zasad, lokatorki z łazienki nie zostawiają czystości”.

Ankietowani potwierdzają, że zawsze mogą liczyć na wsparcie pomoc i wyrozumiałość wychowawców. Połowa młodzieży twierdzi, że jest traktowana na równi z innymi i nikt nie jest traktowany niesprawiedliwie. Wychowankowie nie boją się wyrażać swojego zdania, 10% ankietowanych nie ma problemów i nie potrzebuje pomocy od wychowawców. Podobna ilość respondentów nie czuje się równo traktowana przez wychowawców.

7.7 Rekomendacje wynikające z ewaluacji obszaru II:

Należy przeprowadzić zajęcia integracyjne w grupie w pierwszych tygodniach zamieszkania młodzieży w bursie, jeśli jest potrzeba kontynuować zajęcia w ciągu roku szkolnego.

Podjąć działania uwrażliwiające młodzież na chęć niesienia pomocy i reagowanie na przemoc słowną i niesprawiedliwość (empatia).

III. Obszar III - Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne. Działania wychowawcze i profilaktyczne podejmowane w placówce są spójne i mają na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych postaw i zachowań.

Wnioski:

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono korelację pomiędzy oczekiwaniami wychowanków i ich rodziców co do najważniejszych wartości, które powinny być wzmacniane w toku działań wychowawczych a sposobem i wynikami realizacji zadań, wynikających z założeń wychowawczych placówki. Wychowankowie i ich rodzice uznali, iż najważniejszymi wartościami w życiu człowieka są: rodzina, osobiste szczęście, zdrowie i przyjaźń. Świadczą o tym zbieżne odpowiedzi obydwu grup badawczych.

Z analizy dokumentów pracy opiekuńczo-wychowawczej oraz wywiadu z dyrektorem i w-ce dyrektor placówki wynika, iż wychowawcy w sposób zadowalający realizują zadania w tym zakresie, co spotkało się z pozytywnym odbiorem badanych rodziców.

Ponad połowa młodzieży, biorącej udział w badaniu ankietowym podkreśla, iż wychowawcy przekazują informacje w tym obszarze w sposób jasny i klarowny oraz zauważalnie promują w swojej pracy pożądane wartości. Zdecydowana większość ankietowanych rodziców wyraża satysfakcję z zapewnianej opieki wychowawczej w bursie i troską o kształtowanie postaw ich dzieci. Dla rodziców bardzo ważne jest wzmacnianie kultury zachowania, kultury słowa i bycia, podkreślają wagę norm moralnych, społecznych i obyczajowych promowanych przez wychowawców.

Wychowawcy kształtują pożądane wartości stosując szereg działań o charakterze wychowawczym i promocyjnym poprzez rozmowy z młodzieżą, osobistą postawę, jak również zajęcia warsztatowe, udział w twórczości artystycznej, zachęcanie do wolontariatu, krzewienie wartości związanych z szeroko pojętym patriotyzmem i wiele innych. Wychowankowie zgodnie podkreślają, iż sposób komunikacji pomiędzy wychowawcami a młodzieżą, w ich ocenie, odnosi pożądane skutki.

W kwestii wzmacniania przez wychowawców postaw i norm społecznych zdania przedstawicieli zarządu Młodzieżowej Rady Bursy w obu bursach są rozbieżne. Przedstawiciele mieszkańców Bursy I stwierdzili, że wychowawcy przykładają dużą wagę do kształtowania postaw, jednocześnie wymagając respektowania norm społecznych poprzez rozmowy indywidualne, spotkania z grupą, tutoring i osobistą postawę, ale młodzież nie zawsze przestrzega podstawowych norm społecznych. Wśród najczęściej łamanych norm społecznych podkreślono brak poszanowania innych osób oraz nieprzestrzeganie ciszy nocnej.

Przedstawiciele Bursy II wyrazili opinię, że wychowawcy nie wzmacniają wartości i postaw. Pomimo tego prowadzą działania promujące pożądane wartości i normy społeczne w postaci prowadzenia rozmów indywidualnych i spotkań z grupą, zaś młodzież przestrzega podstawowych norm społecznych. Po przeanalizowaniu wyników wywiadu z przedstawicielami Młodzieżowej Rady Bursy, należy wnioskować, że młodzież z Bursy II nie zrozumiała należycie pytań o czym świadczą wykluczające się odpowiedzi.

IV. CELE, ZADANIA FORMY REALIZACYJNE

1. Konstruowanie strategii wychowawczo-profilaktycznej BURSY

Każdej ze sfer rozwojowych przypisane zostały cele operacyjne, zadania szczegółowe oraz odpowiadające im formy realizacji. Cele operacyjne wyznaczają uogólnione wartości, stanowiące bazę dla skonkretyzowanych działań. Zadania szczegółowe są wyznacznikiem zasięgu działań, jaki dana sfera obejmuje. Formy realizacji dotyczą zaś wkładu nauczycieli, rodziców i szkoły w proces wychowania.

2. Cele główne - operacyjne w zakresie sfery fizycznej:

[1/ Zapewnienie warunków kształtujących zdrowy styl życia, ochronę zdrowia oraz utrzymanie ładu i porządku w bursie – zał. Nr1](#)

[2/ Zapewnienie opieki i optymalnych warunków mieszkalnych – zał. Nr 2;](#)

[3/ Zapewnienie bezpieczeństwa wychowanków – zał. Nr 3;](#)

[4/ Profilaktyka zagrożeń wychowanka i rozwoju – zał. Nr 4](#)

3. Cele główne - operacyjne w zakresie sfery psychicznej:

1/ Zapewnienie warunków do nauki sprzyjających osiągnięciu sukcesów, eliminowaniu niepowodzeń szkolnych i przygotowujących młodzież do kontynuowania nauki oraz chęci uczenia się przez całe życie – zał. Nr 5;

2/ Stworzenie warunków rozwijania zainteresowań i uzdolnień wychowanków – zał. Nr 6;

4. Cele główne - operacyjne w zakresie sfery społecznej:

1/ Przygotowanie wychowanków do dorosłego życia i do funkcjonowania we współczesnym świecie – zał. Nr 7

2/ Stworzenie warunków i możliwości rozwijania samorządności – zał. Nr 8

5. Cele główne - operacyjne w zakresie sfery duchowej wychowanka:

1/ Stworzenie warunków i możliwości uczestnictwa w kulturze – zał. Nr 9,

2/ Stworzenie warunków do wychowania patriotycznego, edukacji regionalnej oraz kultywowania tradycji – zał. Nr 10

3/ Wychowanie społeczno-moralne i wychowanie do wartości – zał. Nr 11,

6. Monitorowanie i ewaluacja

Monitorowanie Programu należy realizować na bieżąco, ewaluację etapową w okresach semestralnych, ewaluację pełną – zbieżną z cyklem szkolnym, tj. 4-5 lat. Dopiero po tym okresie będzie możliwa pełna ocena skuteczności Programu oraz odpowiedzi na pytanie – czy i w jakim stopniu podejmowane oddziaływania wychowawcze wpływają na wychowanków, ich wiedzę, umiejętności i postawy, a więc umożliwi uzyskanie informacji zwrotnej dotyczącej danych działań wychowawczych. Pełnej analizy procesu, który dokonuje się w placówce pod wpływem Programu wychowawczo-profilaktycznego, można przeprowadzać w fazie po jego zakończeniu /4-5 lat/, na podstawie:

- obserwacji;
- wywiadów indywidualnych i grupowych;
- ankiet przeprowadzanych wśród wychowanków, ich rodziców i wychowawców bursy; ocenie stopnia wypełnienia poziomu kompetencji określonych w Sylwetce Absolwenta;
- badaniu losów absolwentów bursy i ocenie wpływu bursy na przygotowanie ich do dorosłego życia i funkcjonowania w rodzinie oraz społeczeństwie;
- udziału wychowanków w imprezach i przedsięwzięciach organizowanych na terenie bursy,
- działalności MRB i jego sekcji oraz kół zainteresowań;
- aktywności wychowanków, podejmowaniu przez nich własnych inicjatyw,
- analizy osiągnięć wychowanków,
- analizy trudnych przypadków wychowawczych,
- analizy dokumentów placówki

Ewaluacja etapowa w odcinkach semestralnych lub rocznych, będzie polegała na ocenie stopnia realizacji celów operacyjnych głównych i szczegółowych oraz priorytetów, a ponadto formułowaniu wniosków.

Plany opiekuńczo-wychowawcze roczne: bursy i grup, będące wypadkową pracy w bursie powinny być wnikliwie analizowane i podsumowywane w I i II semestrze. Zadania i formy realizacji w nich zawarte, podlegają monitorowaniu i ewaluacji. Pozwoli to na bieżące modyfikowanie przebiegu procesu wychowawczego. Systematyczna praca z wychowankiem, sposób jego funkcjonowania w bursie, dają możliwość opracowania diagnozy i prognozy oraz indywidualnego programu /oddziaływania/ wychowawczego w wypadkach koniecznych zawartych i wskazywanych w „Kartach informacyjnych o wychowanku”. Bieżące i etapowe monitorowanie wszelkich poczynań wychowanka ułatwią dokonywanie rocznych podsumowań.

7 Konstruowanie planów wychowawczo-profilaktycznych grup wychowawczych (na bazie pw-ps)

- 1/ Identyfikacja sfer rozwoju ucznia
- 2/ Określenie zadań wychowawczych i profilaktycznych
- 3/ Określenie treści i form działań wychowawczych i profilaktycznych
- 4/ Określenie terminów realizacji poszczególnych zadań.
- 5/ Ewaluacja planu na poziomie grupy.

IV. Modyfikacja realizacji Programu W-P w trakcie roku szkolnego w przypadku wprowadzenia innej formy nauki i pracy wychowawczej spowodowanej ograniczeniami z powodu pandemii.

W przypadku, którym wyżej podczas realizacji Programu W-P:

- 1/ ustalić wspólnie z wychowawcami jedną platformę edukacyjną do prowadzenia zajęć na odległość oraz źródła i materiały niezbędne do realizacji zajęć;
- 2/ w przypadku zajęć stacjonarnych w ramach formy hybrydowej, wprowadzić procedury sanitarne dla wychowanków i kadry w czasie pobytu w placówce;
- 3/ za pomocą zarządzenia dyrektora wydać w stosownym czasie zarządzenia o wprowadzanych zmianach w trybie organizacji placówki i pracy; stosownym komunikatem ogłosić wychowankom oraz ich rodzicom o zasadach organizacji i pracy hybrydowej;
- 4/ w trybie informacji publicznej na stronie internetowej placówki opublikować działania prewencyjne prowadzone wobec i z udziałem wszystkich członków społeczności bursy; poinformować /i udostępnić linki do materiałów i dokumentów tego dotyczących/ o zasadach bezpieczeństwa, bezpieczeństwa w sieci, zagrożeniach cyberprzemocą,
- 5/ wprowadzić kompletną, dostępną oraz określającą środki organizacyjne i techniczne wykorzystywane w procesie przetwarzania danych osobowych, w tym m.in. polityki bezpieczeństwa pracy z danymi osobowymi podczas pracy zdalnej;
- 6/ zobowiązać wychowawców do poinformowania wychowanków lub rodziców o formach i terminach konsultacji w ważnych sprawach wychowawczych lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 7/ zobowiązać wychowawców do monitorowania postępów w nauce wychowanków;
- 8/ zaprzestać realizacji zadań Programu, niemożliwych do realizacji w formie zdalnej;
- 9/ zmienić formę realizacyjną zadań Programu, które zaplanowano jako warsztaty, spotkania, dyskusje, wykłady itp. na udostępnianie dokumentów, wskazywanie źródeł, udostępnianie linków, itp. do materiałów dotyczących tych treści;

Program Wychowawczo-Profilaktyczny na r.szk. 2020/2020 przyjęty w wersji wstępnej uchwałą RP 11.09.2020 i w wersji ostatecznej uchwałą RP 29.09.2020 r.